

PROGRAM ROZVOJE OBCE VRBÁTKY

NA OBDOBÍ 2016-2022

Verze 1 z 12/2015

Obsah

Úvod	2
1. Analytická část	3
1.1. Popis území	3
1.1.1. Charakteristika obce	3
1.1.2. Popis území a využití krajiny	5
1.1. Hospodářství a trh práce	22
1.1. Infrastruktura	28
1.2. Občanská vybavenost	33
1.3. Ochrana životního prostředí	37
2. Vnější vztahy a vazby obce	44
3. Vyhodnocení dotazníkového šetření	45
4. Východiska pro návrhovou část	46
B. Návrhová část	48
5. Vize obce Vrbátky do roku 2020	48
6. Opatření	48
Karty projektů	49
7. Akční plán	56
7.1. Podpora realizace programu	59
8. Zdroje informací	60

Úvod

Program rozvoje obce je základním plánovacím dokumentem obce, který je zakotven v platném zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích. Jeho cílem je v souladu se zásadami trvale udržitelného rozvoje řídit procesy plánování ve všech oblastech rozvoje obce. Cílem je stanovit priority a rozvrhnout jejich plnění v rámci realizace jednotlivých aktivit v průběhu dalšího období. Na základě poznání situace v obci, názorů a potřeb občanů, podnikatelů, zájmových organizací a dalších subjektů v obci formuluje představy o budoucnosti obce spolu s činnostmi vedoucími k naplnění dohodnutých představ.

Program rozvoje obce zachycuje hlavní problémy a předpoklady rozvoje obce a formuluje možná řešení - umožňuje tak komplexní přístup k řešení problémů a podporuje efektivní využívání finančních a personálních kapacit obce i celkového potenciálu obce; je podkladem pro rozhodování orgánů obce v rozvojových záležitostech; podporuje spolupráci různorodých subjektů v obci tak, aby byl využit potenciál lidí i organizací působících v obci; zvyšuje šance získat finanční prostředky z vnějších zdrojů (z veřejných dotací, ze soukromého sektoru); je v souladu s rozvojovými aktivitami v územním plánu. Současně má být živým dokumentem, který je schopný reagovat na měnící se podmínky ve společnosti.

Program rozvoje obce Vrbátky byl vytvořen v roce 2015. Na jeho tvorbě se podíleli zejména členové zastupitelstva obce, občané ve spolupráci s místní akční skupinou Prostějov venkov o.p.s. Jako podklad při zpracování byl využit dokument „Program obnovy vesnice pro volební období 2006-2014“ schválený zastupitelstvem obce Vrbátky 25.1.2007. Veřejné projednání navrženého programu rozvoje obce se uskutečnilo dne 18.12.2015. projednáním a schválením v zastupitelstvu obce.

Strategická vize dokumentu je zpracována na období 2016 - 2022.

Programové cíle a opatření v tomto dokumentu jsou zpracovány na období 2016 - 2022.

Schvalovací doložka:

Program rozvoje obce Vrbátky schválilo v souladu s § 84 odst. 2 písmene a) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích v platném znění zastupitelstvo.

Datum schválení:

Číslo usnesení:

Analytická část

1.1. Popis území

1.1.1. Charakteristika obce

Obec Vrbátky se nachází v Olomouckém kraji, v správním obvodu obce s rozšířenou působností Prostějov. Spádová centra s dobrou dojezdností do zaměstnání jsou Prostějov 8 km a Olomouc 15 km. Obec Vrbátky vznikla historickým osídlením na toku říčky Blaty. Leží v hanácké rovině mezi městy Prostějov a Olomouc. Je tvořena třemi samostatnými osadami Dubany, Vrbátky a Štětovice, které mají každá své katastrální území. Funkci pověřeného úřadu vykonává pro obec Vrbátky Městský úřad statutárního města Prostějov po zrušení okresního úřadu od 1.1.2003.

Tabulka 1: Souhrnné informace

Souhrnné informace	
Status:	Obec
Typ sídla:	Ostatní obce
ZUJ (kód obce):	590185
NUTS5:	CZ0713590185
LAU 1 (NUTS 4):	CZ0713 - Prostějov
NUTS3:	CZ071 - Olomoucký kraj
NUTS2:	CZ07 - Střední Morava
Obec s pověřeným obecním úřadem:	Prostějov
Obec s rozšířenou působností:	Prostějov
Katastrální plocha (ha):	1 326
Počet bydlících obyvatel k 1.1.2015:	1 726
Nadmořská výška (m n.m.):	216
Zeměpisné souřadnice (WGS-84):	17° 11' 60" E , 49° 30' 29" N
První písemná zpráva (rok):	1 359
PSČ:	79813

Zdroj: Regionální informační servis

Tabulka 2: Samospráva

Samospráva	
Obecní úřad	Č.p. 41, 798 13 Vrbátky
IČ:	00288934
Telefon:	582 382 063

E-mail:	podatelna@vrbatky.cz
Web:	http://www.vrbatky.cz
Starosta:	Ing. Ivo Zatloukal

Zdroj: Regionální informační servis

Tabulka 3: Místní části

	Rozloha (ha)	Kód ZSJ	Obyvatel k 1.1.2015
Dubany	529	185809	529
Štětovice	422	185817	295
Vrbátky	375	185825	902

Zdroj: Regionální informační servis

1.1.2. Popis území a využití krajiny

V okolí obce se nacházejí kvalitní zemědělské půdy, intenzivně obhospodařované. Severovýchodně se místy nacházejí podmačené mokřiny, částečně zrašeliněné, k zemědělskému využívání méně vhodné. Toto území je dnes v 2. vnitřním ochranném pásmu vodních zdrojů prameniště. Východní část území obce leží v Chráněné oblasti přírodní akumulace podzemních vod Kvarter řeky Moravy. V severní části se nachází vodní zdroje s příslušnými ochrannými pásmy.

Tabulka 4: Využití půdy

Rok	2000	2011	2012	2013	2014	Rozdíl 2014- 2000
Koeficient ekologické stability		0,06	0,06	0,06	0,06	
Orná půda - rozloha (ha)	1128,9	1 129,1	1 128,9	1 128,9	1 128,8	-0,1
Chmelnice - rozloha (ha)	-	-	-	-	-	-
Vinice - rozloha (ha)	-	-	-	-	-	-
Zahrady - rozloha (ha)	28,5	28,5	28,5	28,5	28,5	0,0
Ovocné sady - rozloha (ha)	1,9	1,9	1,5	1,5	1,5	-0,4
Trvalé travní porosty - rozloha (ha)	37,2	32,6	32,6	32,6	32,6	-4,6
Lesní půda - rozloha (ha)	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6	0,0
Vodní plochy - rozloha (ha)	9,3	9,3	9,3	9,3	9,3	0,0
Zastavěné plochy - rozloha (ha)	27,6	29,3	29,4	29,4	29,5	1,9
Ostatní plochy - rozloha (ha)	88,4	90,7	91,3	91,4	91,3	2,9
Zemědělská půda - rozloha (ha)	1196,6	1 192,2	1 191,5	1 191,5	1 191,4	-5,2
Celková výměra - rozloha (ha)	1326,5	1 326,1	1 326,1	1 326,1	1 326,1	-0,4

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní výpočet

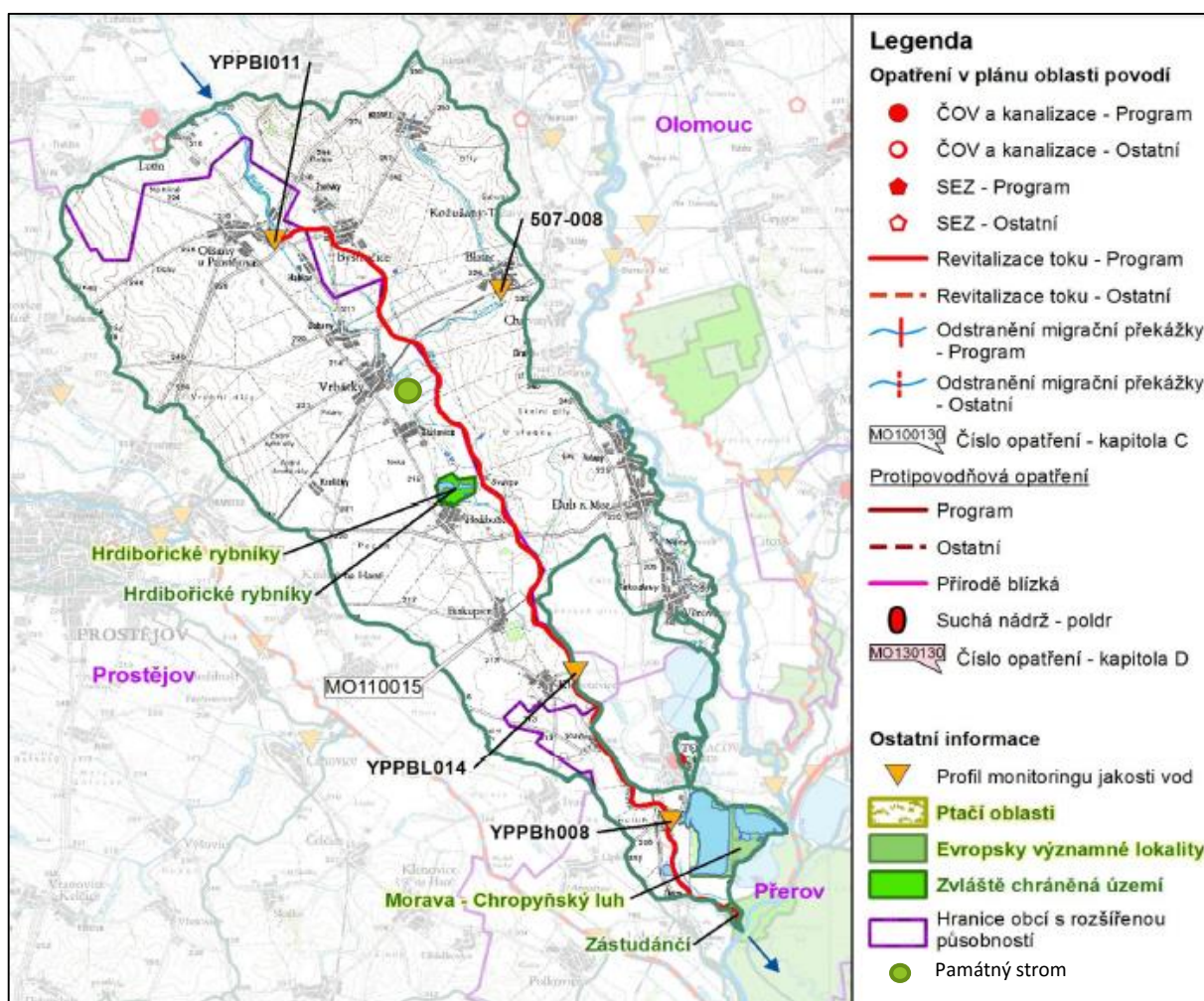
Koeficient ekologické stability v roce 2014 činil 0,06. Což je velmi nízká úroveň. I ve Vrbátkách došlo v průběhu posledních patnácti let k úbytku zemědělské půdy vlivem výstavby. Za sledované období bylo zastavěno 1,9 ha zemědělské půdy a 2,9 ha bylo změněno na ostatní plochy. Tento nepříznivý vývoj je dán zájmem o bydlení na venkově. Pozitivně se projevuje v nárůstu počtu obyvatel. Obec musí zodpovědně posuzovat výstavbu na nejbonitnějších půdách, které se právě v okolí Vrbátek nacházejí. Zvažovat motivaci obyvatel k obnově stávající bytové zástavby.

Přírodní a významné vodní útvary

Na území místních částí Vrbátek se nenachází významné přírodní útvary spadající do systému ochrany přírody. Ve Vrbátkách se nachází památný strom - Vrbávecký dub.

Nejdůležitější povrchový vodní útvar na území obce Vrbátky je řeka Blata. V plánu oblasti povodí Moravy z let 2010 - 2015 se uvádí hodnocení stavu vodního toku viz. níže.

Obrázek 1: Blata po ústí do toku Morava

Zdroj: POVODÍ MORAVY. *Průvodní list útvaru povrchových vod Plánu oblasti Povodí Moravy 2010-2015* [online]. 4 s. [cit. 2015-09-21]. Dostupné z: http://www.pmo.cz/pop/2009/Morava/End/inf_listy/prilohy/100.pdf

Stav vodního toku byl vyhodnocen následovně:

- Ekologický stav - nevyhovující
- Chemický stav - potenciálně nevyhovující
- Celkový stav - nevyhovující

Výkres limitů využití území z roku 2014 zpracovaný ORP Prostějov v rámci Územně analytických podkladů jasně vymezuje záplavové území říčky Blata, které zasahuje ze severovýchodní strany hranici zastavěného území všech tří místních částí obce Vrbátky. Zde dochází ke střetu zastavitelných ploch a záplavového území. V tomto území jsou navržena opatření omezující výstavbu. Krajský úřad Olomouckého kraje stanovil v roce 2014 veřejně závaznou Vyhláškou záplavového území včetně vymezení aktivních zón významného vodního toku Blata. **Stanovuje záplavové území** podle ustanovení § 66 odst. 1 vodního zákona a ust. § 4 odst. 2 vyhlášky pro rozliv Q100, Q20 a Q5 **pro významný vodní tok Blata v km 0,000 - 41,615** mimo jiné i v katastrálním území obce Vrbátky a místní části Dubany a Štětovice.

Kontaminace podzemních vod

Aktualizovaná riziková analýza „Doprůzkum znečištění v okolí obce Olšany a ověření vhodných sanačních technologií“ z roku 2012 zahrnuje i území obce Vrbátky a její místní části Dubany. Znečištění souvisí s průmyslovou výrobou v areálu firmy SIGMA Lutín, kde při výrobě byly používány odmašťovač na bázi chlorovaných uhlovodíků. Chlorované uhlovodíky v areálu firmy v Lutíně v minulosti pronikly přes nesaturovanou zónu do podzemní vody. Znečištění je třeba monitorovat z následujících důvodů. Území obce se nachází v prostoru **Chráněném území přirozené akumulace vod (CHOPAV) - Kvartér řeky Moravy**, v blízkosti ochranného pásma vodního zdroje OP II. stupně vodního zdroje Dubany. Území ležící jihovýchodně od obce Vrbátky je součástí OP II. stupně vodního zdroje Hrdibořice. V sousedícím katastru obce Hrdibořice se nachází národní přírodní památka Hrdibořické rybníky.

„V jímacím území u Duban slouží k vodárenskému odběru 6 hydrogeologických jímacích vrtů HV 841 - HV 846 hlubokých 33 - 45,5 m. Studny mohou odebírat celkem až 30,0 l/s podzemní vody, v současné době je jímáno celkově cca 4,8 l/s. Stavy hladiny podzemní vody byly sledovány provozovatelem v cca 12 pozorovacích vrtech umístěných v okolí jímadel. Jímací území je napojeno na hlavní přivaděč pitné vody pro Prostějov. Z tohoto jímacího území je zásobována pitnou vodou ta část Olšan, kde byla prokázána kontaminace podzemní vody v domovních studnách.“ (Ing. Petr Veleba, Mgr. Vojtěch Musil, *Doprůzkum znečištění v okolí obce Olšany a ověření vhodných sanačních technologií*, rok 2012).

Výsledky všech dosavadních průzkumných prací shrnuté ve výše uvedeném dokumentu potvrdily jako hlavní kontaminanty v zájmovém území chlorované uhlovodíky. Dlouhodobě jsou v zájmovém území sledovány především koncentrace **dichlorethenu** (1,2-cisDCE, 1,2-transDCE a 1,1,-DCE), **trichlorethenu** a **tetrachlorethenu**.

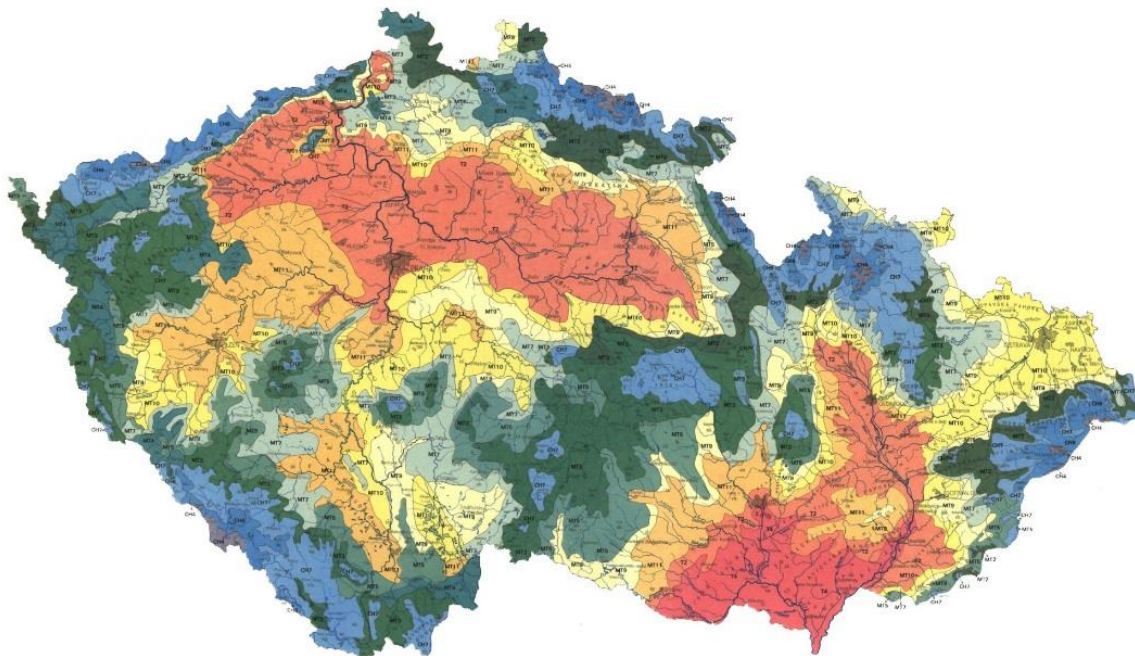
„Trend je lokalizace jednoho ohniska znečištění v prostoru jihovýchodního okraje obce Olšany u Prostějova. V tomto prostoru byla i aktuálně provedenými průzkumnými pracemi potvrzena vysoká kontaminace podzemních vod, především PCE a DCE. Na rozdíl od monitoringu z roku 2008 byla takto vysoká kontaminace zjištěna jihovýchodně od obce Olšany u Prostějova, směrem na obec Hablov, a dále až k severozápadnímu okraji obce Dubany na Hané. Tímto směrem postupně dochází ke změně v zastoupení jednotlivých kontaminantů, signifikantní je především postupná záměna PCE za TCE.“ (Ing. Petr Veleba, Mgr. Vojtěch Musil, *Doprůzkum znečištění v okolí obce Olšany a ověření vhodných sanačních technologií*, rok 2012). Znečištění podzemních vod a jeho šíření je třeba i nadále sledovat.

Geomorfologické a klimatické poměry

Z hlediska regionálního členění reliéfu ČR náleží zájmové území k výraznému geomorfologickému celku - Hornomoravskému úvalu, v užším členění pak k podcelku Středomoravská niva. Z hlediska typologického členění jde o rovinu akumulační povahy kvartérních struktur nižších fluviálních teras a údolních niv. Lokalita se rozkládá v údolní nivě řeky Blaty v její pravobřežní části, nadmořská výška se zde pohybuje v rozmezí 209 - 221 m. Zájmové území se z klimatického hlediska nachází převážně v teplé klimatické oblasti W2 (Quittova klasifikace, ČHMÚ 2007), dle starší klasifikace T2. Klimatická oblast W2 je definována jako teplé, klima rovin, okrsku teplého, mírně suchého vyznačující se dlouhým, teplým a suchým létem, velmi krátkým přechodným obdobím s teplým až mírně teplým jarem a podzimem a krátkou, mírně teplou, suchou až velmi suchou zimou s velmi krátkým trváním sněhově pokrývky (Quitt 1971). Dle údajů z Atlasu krajiny České republiky mají Vrbátky:

- Průměrná roční teplota vzduchu (1961-2000) 7-8 °C
- Průměrný roční úhrn srážek (1961-2000) 500 - 550 mm

Obrázek 2: Klimatická mapa

Zdroj: SVAZ PRO INTEGROVANÉ SYSTÉMY PĚSTOVÁNÍ OVOCE. *Klimatické regiony ČR (dle Quitt, 1971)* [online]. [cit. 2015-09-21]. Dostupné z: <http://www.ovocnarska-unie.cz/sispo/?str=klima-mapa>

Charakteristiky klimatické oblasti T2

Průměrný počet letních dnů v roce 50 - 60
 Průměrný počet dnů s teplotou > 10 °C 160 - 170
 Průměrný počet mrazových dnů 100 - 110
 Průměrný počet ledových dnů 30 - 40
 Průměrná teplota v lednu v °C -2 až -3
 Průměrná teplota v červenci v °C 18 - 19
 Průměrná teplota v dubnu v °C 8 - 9
 Průměrná teplota v říjnu v °C 7 - 9
 Průměrný počet dnů se srážkami > 1 mm 90 - 100
 Srážkový úhrn ve vegetačním období v mm 350 - 400
 Srážkový úhrn v zimním období 200 - 300
 Počet dnů se sněhovou příkrývkou 40 - 50
 Počet dnů zamračených, oblačnost > 0,8 120 - 140
 Počet dnů jasných, oblačnost < 0,2 40 - 50

Tabulka 5: Průměrné teploty v roce 2014

Kraj	Měsíc												RokØ
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	
Olomoucký	0,2	2,4	6,3	9,6	12,3	15,8	19,4	15,9	14,1	9,6	6,3	1,0	9,4

	N	-3,1	-1,4	2,4	7,5	12,5	15,5	16,9	16,5	13,0	8,2	2,7	-1,3	7,4
	O	3,3	3,8	3,9	2,1	-0,2	0,3	2,5	-0,6	1,1	1,4	3,6	2,3	2,0

Zdroj: Český hydrometeorologický ústav

Tabulka 6: Srážky v roce 2014

Kraj		Měsíc												Rok Σ
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	
Olomoucký	S	33	14	36	43	96	53	82	102	94	41	24	41	659
	N	42	40	40	49	80	94	90	84	55	48	56	52	732
	%	79	35	90	88	120	56	91	121	171	85	43	79	90

Zdroj: Český hydrometeorologický ústav

Tabulka 7: Údaje o teplotě vzduchu u a srážkách za rok 2015

Kraj	Měsíc	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
průměrná měsíční teplota [°C]								
Olomoucký	T	0,3	-0,1	3,8	7,8	12,2	16,1	20
	N	-3,1	-1,4	2,4	7,5	12,5	15,5	16,9
	O	3,4	1,3	1,4	0,3	-0,3	0,6	3,1
srážky [mm]								
Olomoucký	S	61	18	60	32	49	54	38
	N	42	40	40	49	80	94	90
	%	145	45	150	65	61	57	42

Zdroj: Český hydrometeorologický ústav

Vysvětlivky:

T = teplota vzduchu [°C]

N = dlouhodobý normál teploty vzduchu 1961-1990 [°C]

O = odchylka od normálu [°C]

S = úhrn srážek [mm]

N = dlouhodobý srážkový normál 1961-1990 [mm]

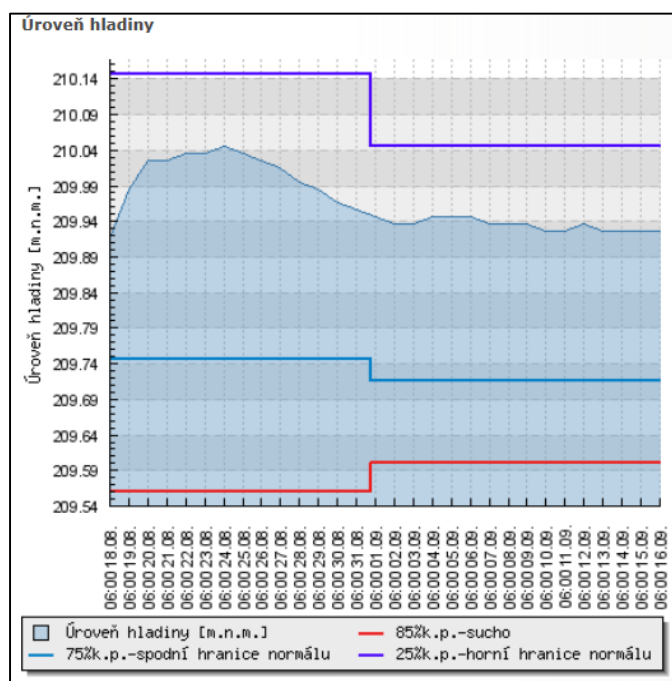
% = úhrn srážek v % normálu 1961–1990

Sucho

Vodní zdroj - vrt Hablov

Číslo hydrologického pořadí	4-12-01-0222-0-00
Databankové číslo	VB0117
Typ objektu	Mělký vrt
Obec	Vrbátky
Katastr	Dubany na Hané

Obrázek 3: Úroveň hladiny Vrtu Hablov v roce 2015

Hydrologické sucho vzniká následkem nedostatku srážek a projevuje se jako nedostatek zdrojů povrchových a podzemních vod. Nedostatek srážek se v podzemní části hydrologického cyklu projevuje s určitým zpožděním. Vznik hydrologického sucha je ovlivněn i užíváním vody, proto je třeba na hydrologické sucho pohlížet jako na přírodní fenomén, který však může být prohlouben lidským působením. Přestože byla první polovina roku 2015 výrazně srážkově podprůměrná, nemělo to na zásoby podzemní vody ve Vrtu Hablov takový vliv jako v některých okolních vrtech (např. v nedalekém vrtu Holice u Olomouce). Za sucho je považována situace, kdy hladina poklesne pod 85%

měsíční kvantil.

Zdroj: Detail objektu podzemních vod Hablov. ČESKÝ HYDROMETEOROLOGICKÝ ÚSTAV. *Český hydrometeorologický ústav* [online]. 16.9.2015 [cit. 2015-09-17]. Dostupné z: http://hydro.chmi.cz/hpps/hpps_pzv_detail.php?seq=32800

Meliorace

V současnosti v některých lokalitách dochází k dožívání odvodňovacích soustav, což je doprovázeno zamokřováním půd a jejich obtížné obdělitelnosti v režimu orných půd. Z tohoto důvodu je vhodné v nejvíce zamokřených územích přistoupit k optimalizaci území prostřednictvím revitalizace. V navržených územích obnovit vodní režim krajiny zejména obnovou mokřadů, mokřích luk, vodních ploch a porostů vrb a topolů. Dále v nárazníkových zónách podél těchto zamokřených území je vhodné uplatnit dřeviny snášející zamokření (vrby, topoly, olše, dub letní) a odolné vůči hnilobám. Při obnově zohledňovat toleranci jednotlivých dřevin vůči stagnující vodě na stanovišti, neprodlužovat dobu obmýtí.

Návaznost revitalizovaných ploch na okolní plochy orné půdy je třeba řešit individuálně, nejčastěji pomocí tvorby vodotečí a občasných vodních toků po obvodu revitalizovaných ploch, které budou zaústěné do některých přítoků Blatý.

Obrázek 4: Půdní typy

Zdroj: Studie proveditelnosti revitalizace Blatý a jejího povodí v katastrech obcí Vrbátky, Štětovice a Dubany. KOALICE PRO ŘEKY, Z.S., Vrbátky, 2014.

Výše uvedená mapa potvrzuje výskyt nejbonitnějších půd v území obce Vrbátky a jejích místních částí, kterými jsou ČEx - Černozem černická, ČEm - Černozem modální a ČEl - Černozem luvická. Vyvinuly se z karbonátových sedimentů a hloubka jejich vrstvy je 0,4 - 06 m. Na těchto půdách se výborně daří pěstování cukrové řepy a jiných plodin vyžadujících hluboké a humózní ornice. Tomu odpovídá intenzivní zemědělské využití krajiny, která trpí nedostatkem vzrostlé zeleně.

Vodní eroze

Na území všech tří katastrů se nachází erozně postižená území. Hodnoty vodní eroze v těchto plochách činí 2 - 12 t/ha, což je již kvalifikováno jako nepřipustná úroveň odnosu půdy. Opatření mají za cíl zlepšit schopnost krajiny zadržet vodu a zpomalit povrchový odtok vody (protierozní meze, stabilizace drah soustředěného odtoku), podpořit infiltraci vody (zasakovací pásy, tvorba retenčních nádrží). Zároveň plní funkci protierozní, kdy zmenšují negativní důsledky vodní eroze (odnos zeminy z polí, akumulace smyté zeminy na komunikacích, v obcích apod.). Návrh optimalizace eroze v zájmovém území.

Ochranné zatravnění výběžkatými druhy trav tvořící kompaktní drn - travní pásy vedené ve směru vrstevnic a doplňkové zatravnění k ostatním opatřením

Protierozní meze s průlehy ve spodní části - tvoří překážku soustředěného povrchového odtoku. Jejich součástí je zasakovací pás o šířce cca 6 m umístěn nad mezí o výšce cca 1 - 1,5 m a odváděcích prvky. Mez je osázeny keři.

Protierozní průlehy (mělké) a příkopy - navrhují se jako záchytné a svodné, odvádějící odtok ze zaústění záchytných prvků. Cílem je neškodně odvést vodu a erozní smyv v období přívalových dešťů o kapacitě desetileté vody.

Protierozní hrázky- funkce záchytná, retenční (vsakovací) a odváděcí se staví za účelem ochrany staveb

Stabilizace drah soustředného povrchového odtoku - přirozené nebo upravené dráhy v podobě průlehů, zpevněné travním drnem bezpečně odvádějí vody ze zvlněného reliéfu (především údolnice) do vodotečí.

Větrná eroze

Velké plochy polních celků obhospodařovaných intenzivně vedou především v období, kdy pole není pokryto vzešlými plodinami k větrné erozi. Jako vhodné opatření se jeví výsadby krajinné zeleně.

Zeleň

Původní vegetací jsou zde lužní lesy a živná stanoviště nižších poloh. „Vhodné jsou zde především výsadby odpovídající složení jilmového luhu - dub letní, jasan ztepilý (nebezpečí chaláry) a jilm habrolistý, dále lípy, javory, vtroušeně jabloň, hrušeň a třešeň ptačí. V keřovém patře převládá bez černý a svída krvavá, dále se vyskytují hlohy a trnka obecná v porostních pláštích a světlinách, brslen evropský, kalina obecná, ptačí zob obecný, řešetlák počistivý aj.“ původních druhů zastoupených v bukových doubravách - dub zimní v příměsí s lípou malolistou, habrem obecným, javory. V keřovém patře se může vyskytovat ptačí zob obecný, brslen evropský, hlohy, líska obecná, trnka obecná, zimolez obecný, řešetlák počistivý. Dále jsou vhodné výsadby Vhodné počty sazenic na 1 ha a podrobnosti k vhodnému druhovému složení pak uvádí dokument - (Studie řešení revitalizace Blaty, kapitola Návrhy retenčních a protierozních opatření v ploše řešeného povodí).

Z územně plánovací dokumentace vyplývá potřeba zlepšit ekologickou stabilitu území navržením a výsadbou krajinné zeleně, která doplní chybějící prvky Územního systému ekologické stability. Jedním z nich je lokální biokoridor v katastrálním území Duban propojující 5 lokálních biocenter. V jižním cípu katastru Štětovic propojit regionální biokoridor mezi Hrdibořicemi a Kralicemi na Hané. Dále doplnit krajinou zeleň o tři samostatná biocentra.

Historický vývoj

Výhodná poloha v centrální části Hané vedla k osídlování zdejší oblasti. První písemná zmínka o osídlení obce je z roku 1359. Sídlo se neustále rozvíjelo. Intenzivní rozvoj nastal ve století 19. a 20. se vznikem cukrovaru a zbudováním železnice. Nejvyššího počtu obyvatel dosáhla obec v roce 1930, kdy zde žilo přes 2100 obyvatel. V dalším období dochází k poklesu počtu obyvatel, způsobeného odchodem zemědělsky činného obyvatelstva do blízkých průmyslových měst. To mělo neblahý vliv na vývoj obce. Byla omezena výstavba v obci, zaostávala infrastruktura, zvyšoval se počet starších obyvatel, snižoval se počet dětí, rostl věkový průměr obyvatelstva. Na přelomu tisíciletí společně s ekonomickým růstem společnosti zaznamenal vývoj pozitivní směr. Došlo opět k rozvoji výstavby a celkový počet obyvatel má zvyšující se tendenci.

Tuto pozitivní změnu rozvoje obce předurčilo postupné vybudování základní infrastruktury - plynofikace, vodovod, rekonstrukce elektrické sítě a v neposlední řadě vybudování splaškové kanalizace zakončené čistírnu odpadních vod. Soustředění se na vybudování základní infrastruktury odvedlo prostředky a pozornost od další občanské vybavenosti. Sociální, zdravotní, kulturní i sportovní vybavení bylo ještě v nedávné době v obci na nízké úrovni. Centrem byla jen prvorepubliková sokolovna, která byla rekonstruována za totalitního režimu. Po roce 2007 se situace začala měnit. S využitím dotací hlavně EU byla vybudována infrastruktura bezbariérových chodníků, místních komunikací a parkovacích ploch. Byly opraveny a zatepleny všechny obecní budovy včetně budov základních a mateřských škol, zdravotní středisko pro praktického, zubního i dětského lékaře, centrum volného času dětí a nově postaveno centrum pro mládež i dospělé. Nově byly také vybudovány sportovněspolečenské areály ve Vrbátkách i Dubanech, dětská hřiště ve všech místních částech zázemí pro spolky a opraveny byla také hasičská zbrojnice.

Příznivým potencionálním předpokladem dalšího vývoje obce je její poloha v blízkosti velkých měst a geomorfologické poměry umožňující rozvoj bydlení i výrobní funkce. Obec má velmi dobře vytvořenu základní občanskou vybavenost, včetně základní zdravotní péče. Zdroj: Územní plán Vrbátky, 2015.

Památky

Tabulka 8: Nemovité kulturní památky zapsané v Ústředním seznamu kulturních památek ČR

Číslo rejstříku	Část obce	Památk	Ulice,nám./umístění	Vznik/rok první zmínky
40298 / 7-5846	Dubany	kostel Narození P. Marie	náves v Dubanech	-
40298 / 7-5846	Dubany	kříž	areál kostela Narození Panny Marie - Kříž	1842
40298 / 7-5846	Dubany		areál kostela Narození Panny Marie - Socha sv. Jana Nepomuckého	-
18787 / 7-5849	Dubany	boží muka	u polní cesty směrem na Olšany	-
17865 / 7-5848	Dubany	socha sv. Floriána	po levé straně silnice do Blatce	1871
11194 / 7-8666	Dubany	fara čp.4	náves v Dubanech	1369
36853 / 7-5844	Vrbátky	kaple sv. Floriána	náves	1750
24488 / 7-5845	Vrbátky	sloup se sochou P. Marie	náves	1872
29677 / 7-5804	Štětovice	kaple sv. Floriána	náves	1774

Zdroj: Národní památkový ústav

Nejstarším objektem je farní budova v Dubanech - první zmínka 1369, v roce 1760 byla přestavěna. Dnes se pro potřeby církve příliš nevyužívá.

1. Kostel Narození Pany Marie Dubany - současný barokní kostel byl vybudován na místě původního, který po zásahu blesku r. 1783 vyhořel.

Památky bez registrace

1. Kaplička - na rozcestí směrem k Blatci
2. Socha sv. Josefa u hřbitova v Dubanech r. 1887
3. Kříž na hřbitově v Dubanech z roku 1860
4. Kříž před hřbitovem v Dubanech
5. Kříž u Smičkového r. 1857 Dubany
6. Kříž z roku 1930 Dubany
7. Kříž u „stežek“ z roku 1840 v katastru Vrbátek
8. Kříž před kaplí sv. Floriána ve Vrbátkách
9. Kříž u staré pošty ve Vrbátkách z roku 1894
10. Kříž u silnice z Vrbátek do Štětovic (KÚ Štětovice)
11. Kříž před kaplí ve Štětovicích

Obrázek 5 : Kostel Narození Pany Marie Dubany, autor fotografie: Ivo Zatloukal

Zdroj: Sjezd rodáků Duban, Vrbátek a Štětovic 2007, Vrbátky, Obecní úřad Vrbátky, 2007.

Obec dbá na obnovu památek a pravidelně do jejich údržby investuje nemalé prostředky ze svého rozpočtu i z různých dotačních titulů.

Obyvatelstvo

Základním kvantitativním ukazatelem vymezujícím rozsah populace určitého území je počet obyvatel. K 31.12.2014 žilo ve Vrbátkách 1726 obyvatel včetně cizinců a tato obec tedy patří mezi tzv. venkovské obce (tj. obce s méně než 2000 obyvateli). Na 1 km² v průměru připadlo 130 obyvatel, což znamená, že území obce má průměrnou hustotu zalidnění ve srovnání s ČR. Porovnáme-li hustotu zalidnění s hodnotou v ORP Prostějov, pak vychází Vrbátky podprůměrem ORP, ale nadprůměrnou ve srovnání s Olomouckým krajem.

Tabulka 9: Počet obyvatel, hustota zalidnění a rozloha k 31. 12. 2014 (data aktualizovaná k 30.6.2015)

Obec, region	Počet obyvatel	Rozloha (ha)	Hustota (na 1 km ²)
Vrbátky	1726	1326	130,2
ORP Prostějov	98 128	59 172	165,8
Okres Prostějov	109 037	77 732	140,3
Olomoucký kraj	635 711	526676,8	120,7
ČR	10 538 275	7 886 778,6	133,6

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní výpočet

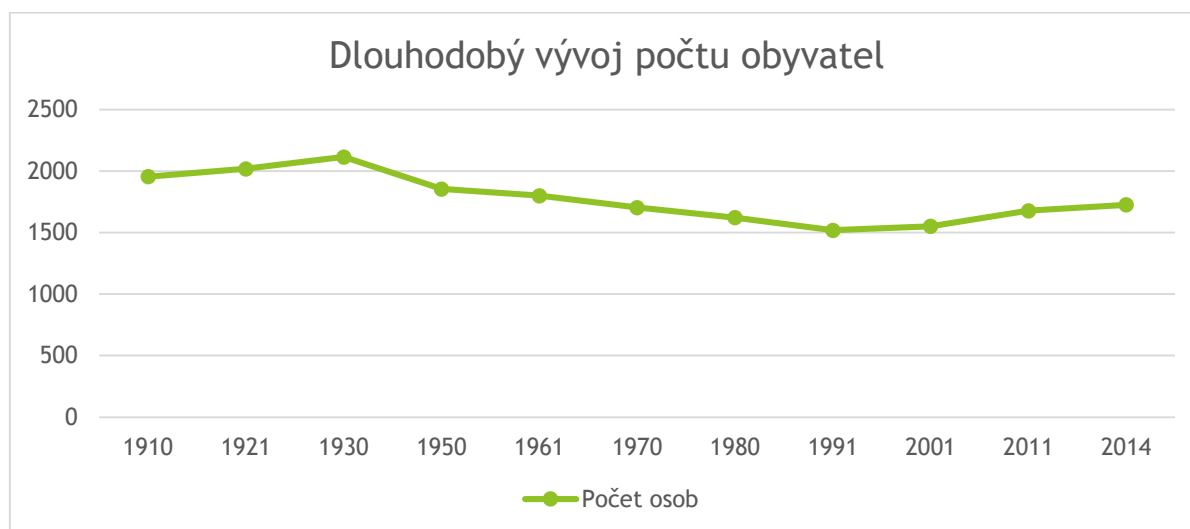
K 13.12.2014 uvádí statistický úřad počet obyvatel 1726 na území obce Vrbátky. Z dlouhodobého hlediska lze sledovat postupný pokles mezi lety 1930 - 1991, kdy odcházeli obyvatelé venkova za prací do průmyslových měst. Na venkově se neustále snižoval podíl pracujících v zemědělství. Teprve po roce 1991 se trend obrací a obyvatelé začínají hledat pro bydlení klidné prostředí venkova. Postupně se rozmáhá výstavba rodinných domů.

Tabulka 10: Vývoj počtu obyvatel dlouhodobý trend

Rok	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011	2014
Počet osob	1954	2018	2115	1854	1800	1704	1621	1519	1551	1677	1726

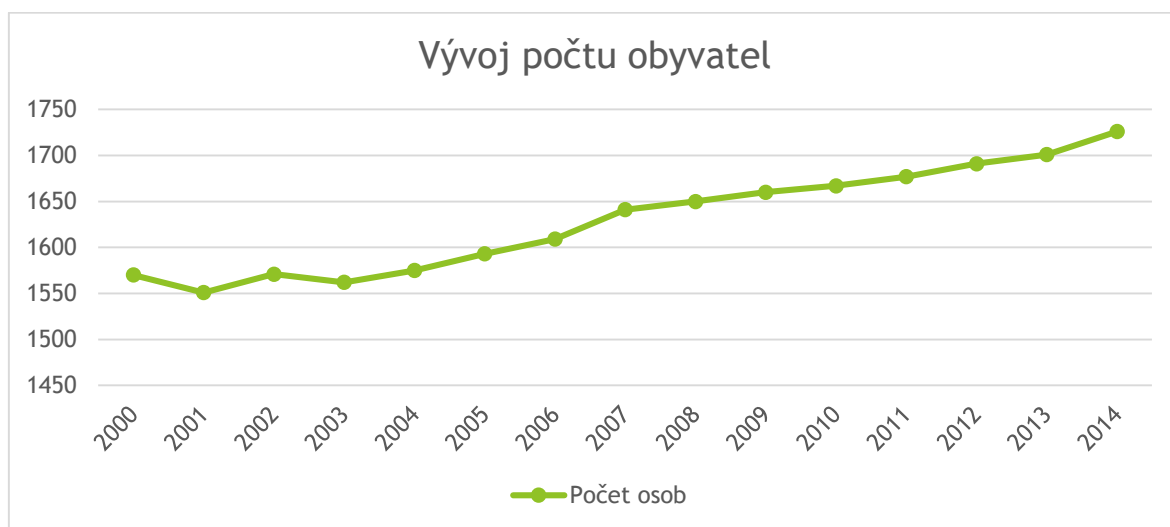
Zdroj: Český statistický úřad

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel dlouhodobý trend

Zdroj: Český statistický úřad

Graf 2: Vývoj počtu obyvatel mezi roky 2000 - 2014

Zdroj: Český statistický úřad

Tabulka 11: Obyvatelstvo podle pohlaví a věkových skupin

Počet obyvatel k 31.12.		v tom podle pohlaví		v tom ve věku			Index stáří*	Index** ekonom. závislosti
		muži	ženy	0 až 14 let	15 až 64 let	65 a více let		
1992	1 570	732	838	324	1 014	232	71,6	54,8
1993	1 571	732	839	322	1 013	236	73,3	55,1
1994	1 552	726	826	317	1 001	234	73,8	55,0
1995	1 555	734	821	301	1 018	236	78,4	52,8
1996	1 561	737	824	306	1 019	236	77,1	53,2
1997	1 587	748	839	317	1 031	239	75,4	53,9
1998	1 579	748	831	305	1 026	248	81,3	53,9
1999	1 580	744	836	307	1 028	245	79,8	53,7
2000	1 570	746	824	292	1 039	239	81,8	51,1
2001	1 551	731	820	276	1 047	228	82,6	48,1
2002	1 571	742	829	280	1 069	222	79,3	47,0
2003	1 562	730	832	270	1 073	219	81,1	45,6
2004	1 575	741	834	258	1 094	223	86,4	44,0
2005	1 593	751	842	260	1 116	217	83,5	42,7
2006	1 609	772	837	268	1 123	218	81,3	43,3
2007	1 641	795	846	276	1 139	226	81,9	44,1
2008	1 650	800	850	276	1 147	227	82,2	43,9
2009	1 660	810	850	277	1 155	228	82,3	43,7
2010	1 667	812	855	279	1 149	239	85,7	45,1
2011	1 677	826	851	304	1 138	235	77,3	47,4

2012	1 691	831	860	310	1 135	246	79,4	49,0
2013	1 701	839	862	317	1 120	264	83,3	51,9
2014	1 726	855	871	327	1124	275	84,1	53,6

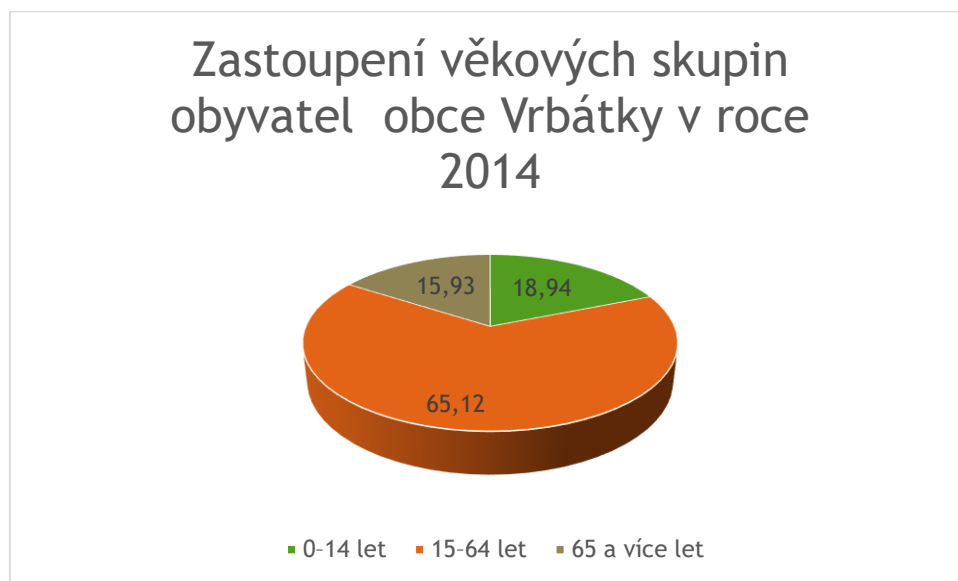
Zdroj: Český statistický úřad, vlastní výpočet

*Index stáří = počet osob 65 let a starších na 100 dětí 0-14 let

**Index ekonomické závislosti (IEZ) = poměr počtu dětí (0-14) a k počtu obyvatel v ekonomickém věku (15-65) *100

Dalším ukazatelem znázorňujícím strukturu obyvatelstva je skladba dle pohlaví. Z tohoto hlediska ve Vrbátkách mírně převládají ženy a to po celé sledované období. Věkovou strukturu obyvatel nejnázorněji popisuje ukazatel index stáří. Jedná se o počet obyvatel starších 65 let na sto dětí do 15 let věku. V roce 2014 vykazoval index stáří hodnotu 84,1, což ukazuje na fakt, že v populaci dochází k přirozené obnově obyvatel, populace nestárne a nevymírá. Z dlouhodobého hlediska tento ukazatel za posledních dvaadvacet let nikdy nepřekročil mezní hodnotu 100 a ukazuje na pozitivní trend ve složení věkových skupin obyvatel obce Vrbátky. V porovnání s ORP Prostějov, krajskými i celorepublikovými statistikami byl v roce 2014 ve Vrbátkách zaznamenán nižší průměrný věk (40,4 let) i index stáří (84,1). Tato obec vykazuje velmi pozitivní věkovou strukturu obyvatel.

Graf 3: Zastoupení věkových skupin obyvatel obce Vrbátky v roce 2014

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní výpočet

Tabulka 12: Obyvatelé vybraných regionů podle věkových skupin, indexu stáří a průměrného věku k 31. 12. 2014

	Počet obyvatel							Index stáří*	Průměrný věk	IEZ
	0-14 let		15-64 let		65 a více let		Celkem			
	počet	(%)	počet	(%)	počet	(%)	počet			
Vrbátky	327	18,94	1124	65,12	275	15,93	1 726	84,1	40,4	53,6
ORP Prostějov	14 959	15,24	64 868	66,11	18 301	18,65	98 128	122,3	42,04	51,3

	Počet obyvatel							Index stáří*	Průměrný věk	IEZ
	0-14 let		15-64 let		65 a více let		Celkem			
	počet	(%)	počet	(%)	počet	(%)	počet			
OK	94 898	14,93	424 947	66,84	115 866	18,23	635 711	122,1	42,0	49,6
ČR	1601045	15,19	7056824	66,96	1880406	17,84	1053827 5	117,4	41,7	49,3

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní výpočet

Nejpočetnější věkovou skupinou v obci Vrbátky jsou obyvatelé ve věku 15 - 64 let, tedy osoby, které se zařazují do skupiny tzv. ekonomicky aktivních obyvatel. Na druhé početní pozici se nachází skupina 0-14 let. Ve srovnání s procentním zastoupením v ČR, okrese i ORP je podíl věkové skupiny 0-14 let výrazně vyšší. Nejnižší podíl v obci Vrbátky má věková skupina 65+. Index ekonomického zatížení vypovídá o poměru počtu seniorů a dětí k počtu obyvatel v ekonomicky aktivním věku (vyjadřuje kolik dětí ve věku 0-14 let a osob ve věku 65 a více let připadá na 100 osob ve věku 15-64 let). Čím nižší je výsledná hodnota indexu, tím příznivější je podíl mezi ekonomicky aktivní a neaktivní složkou obyvatel z pohledu věkové struktury obyvatel a z pohledu makroekonomické zátěže osob v produktivním věku. Musíme však vzít v úvahu také fakt, že část osob v produktivním věku je nezaměstnaná, nebo ekonomicky neaktivní. V důsledku toho je skutečný podíl závislých lidí, tj. poměr těch, kteří nejsou výdělečně činní, k ekonomicky činným, vyšší než podíl vyjádřený indexy závislosti na obyvatelstvu v aktivním věku. Ve srovnání s ORP, krajem i ČR dosahuje ekonomické zatížení ve Vrbátkách vyšších hodnot 53,6. V návaznosti na předcházející ukazatele můžeme konstatovat, že vysoký podíl dětí v populaci obce Vrbátky bude časem tento index snižovat, přechodem do kategorie 15-64 let.

Tabulka 13: Přírůstek obyvatelstva

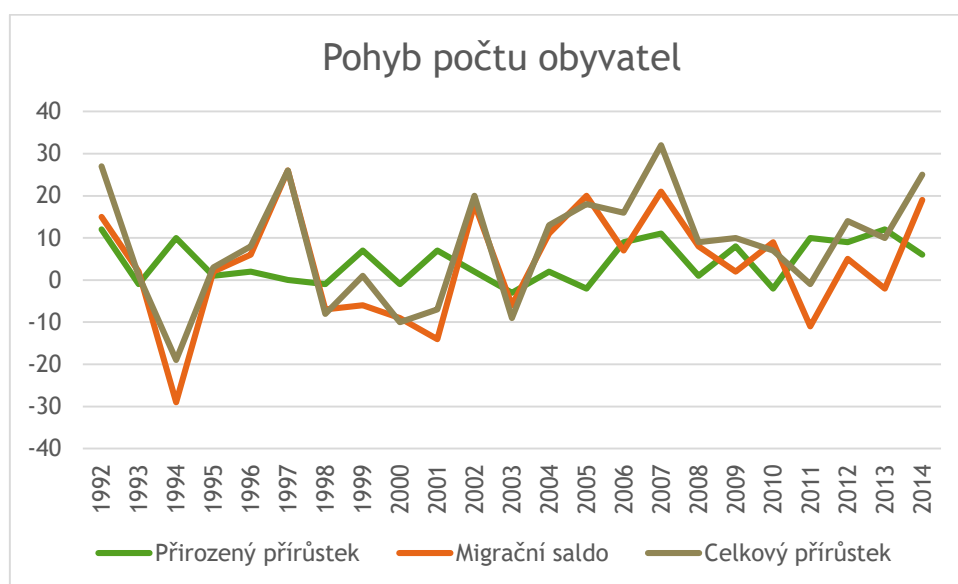
	Živě narození	Zemřelí	Přirozený přírůstek	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Migrační saldo	Celkový přírůstek
1992	27	15	12	43	28	15	27
1993	22	23	-1	57	55	2	1
1994	23	13	10	28	57	-29	-19
1995	20	19	1	39	37	2	3
1996	18	16	2	45	39	6	8
1997	18	18	0	60	34	26	26
1998	13	14	-1	35	42	-7	-8
1999	19	12	7	33	39	-6	1
2000	14	15	-1	27	36	-9	-10
2001	20	13	7	23	37	-14	-7
2002	15	13	2	54	36	18	20
2003	13	16	-3	46	52	-6	-9
2004	17	15	2	60	49	11	13
2005	16	18	-2	62	42	20	18
2006	24	15	9	57	50	7	16

2007	23	12	11	69	48	21	32
2008	17	16	1	35	27	8	9
2009	22	14	8	41	39	2	10
2010	14	16	-2	34	25	9	7
2011	33	23	10	38	49	-11	-1
2012	19	10	9	36	31	5	14
2013	21	9	12	49	51	-2	10
2014	27	21	6	63	44	19	25
Za období	455	356	99	1034	947	87	186
Procent			53,2			46,8	

Zdroj: Český statistický úřad - Databáze demografických údajů za obce ČR

Tabulka výše popisuje přírůstek obyvatelstva za roky 1992-2014. Za toto období narostl počet o 186 obyvatel. Na této hodnotě se z 53,2 % podílel přírůstek přirozený. Počet narozených byl za období o 99 osob vyšší než počet zemřelých. Migrační saldo se na přírůstku obyvatel podílelo 46,8 %. Do obce se za sledované období přistěhovalo o 87 obyvatel více, než se vystěhovalo. Lze konstatovat že, oba faktory se na přírůstku obyvatel podílejí přibližně stejnou měrou.

Graf 4: Pohyb počtu obyvatel

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní výpočet

Tabulka 14: Vývoj počtu obyvatel mezi roky 2007 - 2014

Obec, region	2007	2008	2009	2010	2011*	2012	2013	2014	Index 2014/2007
Vrbátky	1 641	1 650	1660	1 667	1 677	1 691	1 701	1 726	5,18
ORP Prostějov	98 631	98 862	99 019	99 033	98440	98 297	98 239	98 128	-0,51
Olomoucký kraj	641 791	642 137	642 041	641 681	638 638	637 609	636 356	635 711	-0,95
ČR	10381130	10467542	10506813	10532770	10505445	10516125	10512419	10538275	1,51

Zdroj: Český statistický úřad, výpočty RARSM

Poznámka: * počet obyvatel je navázán na výsledky SLDB 2011 a není srovnatelný s předchozími roky

Mezi lety 2014 a 2007 došlo k 5,18% nárůstu počtu obyvatel ve Vrbátkách. Opačný trend zaznamenává vývoj počtu obyvatel v ORP Prostějov (snížení o 0,51 %) a v Olomouckém kraji se snížil počet obyvatel o 0,95 %. Za pozitivní vývoj tohoto ukazatele může přirozený přírůstek obyvatel i kladné migrační saldo - počet obyvatel, kteří se přistěhovali, převýšil počet těch, kteří z obce odešli.

Tabulka 15: Nejvyšší dosažené vzdělání u obyvatel ve věku 15 a více let

Rok	2001		2011	
součet	1273		1339	
bez vzdělání	10	0,79	3	0,22
základní a neukončené základní	323	25,37	266	19,87
vyučení a střední odborné bez maturity	562	44,15	528	39,43
úplné střední s maturitou	279	21,92	318	23,75
vyšší odborné a nástavbové	34	2,67	38	2,84
vysokoškolské	62	4,87	131	9,78
nezjištěné	3	0,24	55	4,11

Zdroj: Sčítání lidu, bytů a domů 2011, Český statistický úřad

Tabulka 16: Porovnání vývoje vzdělanosti obce mezi roky 2001, 2011 a s nadřazenými regiony

Obec/region, rok		Celkem	v tom														IV
			Základní vč. neukončeného		Střední vč. vyučení (bez maturity)		Úplné střední (s maturitou)		Vyšší odborné vč. nástav- bového		Vysokoš- kolské		Bez vzdělání		Nezjiš-těno		
			Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%	
Vrbátky	2001	1273	323	25,4	562	44,2	279	21,9	34	2,7	62	4,9	10	0,8	3	0,2	0,99
	2011	1339	266	19,9	528	39,4	318	23,7	38	2,8	131	9,8	3	0,2	55	4,1	1,35
ORP Prostějov	2011	82 890	14069	17,0	31114	37,5	22454	27,1	3107	2,5	8662	10,4	341	0,4	3143	3,8	1,45
Olomoucký kraj	2011	538 029	99 213	18,4	190 683	35,4	144 852	26,9	20 138	3,7	61 480	11,4	2 805	0,5	18 858	3,5	1,46
ČR	2011	8947632	1571602	17,6	2952112	33,0	2425064	27,1	365048	4,1	1114731	12,5	42384	0,5	476691	5,3	1,49

Zdroj: Sčítání lidu, bytů a domů 2011, Český statistický úřad

Informace o dosaženém vzdělání jsou dostupné v databázi Českého statistického úřadu v rámci údajů ze sčítání lidu, domů a bytů za roky 2001 a 2011. Mezi lety 2001 a 2011 je patrný nárůst počtů obyvatel s vyšším dosaženým vzděláním a to v kategorii úplného středního s maturitou, nástavbového a vysokoškolského vzdělání. Index vzdělanosti (IV) je konstruován jako podíl obyvatel se středním, vyšším odborným a vysokoškolským vzděláním na celkovém počtu obyvatel starších 15 let, přičemž při jeho konstrukci je vysokoškolskému a vyššímu odbornému stupni dáвана vyšší váha ve srovnání se středoškolskou úrovní, a to následovně: 1 x počet obyvatel se SŠ (bez maturity) + 2 x počet obyvatel se SŠ (s maturitou) + 3 x počet obyvatel s VOŠ vzděláním + 4 x počet obyvatel s VŠ vzděláním / počet obyvatel starších 15 let. Mezi lety 2001 a 2011 došlo k podstatnému nárůstu indexu vzdělanosti. Ve srovnání s ORP Prostějov, krajem i ČR je poznat, že ve venkovských oblastech jako je i obec Vrbátky, žije více obyvatel s nižším dosaženým vzděláním.

Tabulka 17: Obyvatelstvo dle národností

		Celkem	muži	ženy
Obyvatelstvo celkem		1 612	783	829
z toho národnost	česká	1 005	466	539
	moravská	186	98	88
	slezská	1	1	-
	slovenská	14	7	7
	německá	-	-	-
	polská	2	-	2
	romská	-	-	-
	ukrajinská	3	-	3
	vietnamská	1	1	-
	neuvedeno	377	195	182

Zdroj: Sčítání lidu, bytů a domů 2011, Český statistický úřad

V obci je mimo české a moravské národnosti zastoupena také národnost slovenská, ukrajinská, slezská a vietnamská. Velký počet obyvatel neuvedl žádnou národnost 377. Z místní zkušenosti však víme, že v obci žijí i občané romské národnosti. V obci se vyskytují i sociálně slabí obyvatelé, se kterými pracuje terénní pracovník.

Neziskové organizace

- Sbor dobrovolných hasičů ve Vrbátkách - roku 1886 byli u zrodu továrního hasičského sboru, založené ho při cukrovaru, pan Matouš Dřímál a pan Josef Dočkal. Sbor dobrovolných hasičů ve Vrbátkách pokračuje ve své činnosti i dnes. Stále pořádáme společenské plesy, sběry železa a spolupracujeme s obecním úřadem na různých akcích, či pomáháme s nebezpečným odpadem nebo se sázením stromků. Snažíme se též spolupracovat s ostatními spolky na obci. Naše vybavení je na velmi dobré úrovni, zakoupili jsme hasičský vůz Avia A 21 a k použití máme dva hasičské agregáty PS 12. Skoro všichni členové dostali od sboru nové hasičské uniformy. A to nejdůležitější je, že jsme v minulých letech získali do našich řad nové mladé členy. Ve spolupráci s obecním úřadem jsme zateplili budovu hasičské zbrojnice ve Vrbátkách.
- Sbor dobrovolných hasičů Štětovice - 1992 znovu obnovena činnost sboru - sbor má 30 členů, z toho 7 žen a 7 registrovaných mladých hasičů, práce kroužku mladých hasičů se ale zúčastní asi 20 dětí.

- Fotbalový klub Vrbátky byl založen v roce 1998. Má 18 aktivních členů.
- SK DDsport Vrbátky - má oddíl malé kopané a oddíl turistiky, celkem 25 členů.
- TJ Sokol Dubany - má 39 členů, z toho 12 dětí, jeden oddíl malé kopané.
- Volejbalový klub Vrbátky - vznikl v roce 2003, má 16 členů, schází se v pondělí a čtvrtek, hrají rekreační volejbal, smíšených družstev, pořádají tradiční velký červnový turnaj „Vrbátecká šleha“
- Český svaz včelařů - má 12 členů, kteří mají 200 včelstev. Členové působí v komisi životního prostředí obce Vrbátky (informace z roku 2006).
- Myslivecký spolek Vrbátky - honitba, na které vykonává právo myslivosti má rozlohu 2200 ha a je ve vlastnictví Honebního společenstva Vrbátky. Jedná se o polní honitbu s několika remízky. Zázemí mají v myslivecké chatě ve Štětovicích. Členská základna čítá 31 členů a 2 čekatelé z Vrbátek, Štětovice, Duban, Prostějova, Držovic. Základní činností je péče o volně žijící zvěř, obnova krmných a pozorovacích míst, příkrmování v zimním období, průběrný lov a pořádání kulturních akcí.
- Vrbátčané - hanácká krojovaná dechová hudba byla založena v roce 2007, vystupuje často na obecních společenských akcích.
- Vodní skauti - registrováno 37 členů, z toho 25 dětí výcvik plachtění.
- Klub seniorů - vznikl 2014, má 35 členů, kteří se pravidelně scházejí ve školícím centru ve Vrbátkách, pořádají výlety za poznáním ČR i blízkého zahraničí, navštěvují kulturní vystoupení.
- Centrum volného času - také organizační složka obce, každodenní dopolední nebo odpolední činnost pro děti i rodiče, několik různých zájmových kroužků, prázdninové denní tábory.

Obec věnuje na podporu neziskových organizací, práci obce s mládeží, seniorů, hasičů, kulturně společenských akcí ročně průměrně 0,5 mil. korun.

1.1. Hospodářství a trh práce

Ekonomická situace obce je ovlivněna mnoha faktory, mimo jiné geografickou polohou a souvisejícími přírodními podmínkami, které umožňují intenzivní zemědělské obhospodařování kvalitní orné půdy s nejvyšší bonitou. Z historických rozhodnutí byla pro trh práce nejdůležitější zavedení železnice a výstavba cukrovaru. V současné době se v obci nachází brownfield bývalého hovězího masokombinátu.

Tabulka 18: Podnikatelské subjekty podle převažující činnosti 31. 12. 2014

	Registrované podniky	Podniky se zjištěnou aktivitou
Celkem	298	144
A Zemědělství, lesnictví, rybářství	27	16
B-E Průmysl celkem	29	18
F Stavebnictví	32	20
G Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	70	26
H Doprava a skladování	8	6
I Ubytování, stravování a pohostinství	16	8

J Informační a komunikační činnosti	2	1
K Peněžnictví a pojišťovnictví	19	7
L Činnosti v oblasti nemovitostí	6	2
M Profesní, vědecké a technické činnosti	24	12
N Administrativní a podpůrné činnosti	3	2
O Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	3	1
P Vzdělávání	5	4
Q Zdravotní a sociální péče	3	2
R Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	11	3
S Ostatní činnosti	25	11
X nezařazeno	.	.

Zdroj: Český statistický úřad

Z hlediska struktury odvětví dle CZ-NACE je na území obce nejvíce subjektů podnikajících v oblasti velkoobchod, maloobchod, následuje stavebnictví a průmysl.

Tabulka 19: Podnikatelské subjekty podle právní formy 31.12.2014

	Registrované podniky	Podniky se zjištěnou aktivitou
Celkem	298	144
Fyzické osoby	256	122
Fyzické osoby podnikající dle živnostenského zákona	220	103
Fyzické osoby podnikající dle jiného než živnostenského zákona	23	10
Zemědělství podnikatelé	13	9
Právníkové osoby	42	22
Obchodní společnosti	15	14
Akciové společnosti	2	2
Družstva	3	3

Zdroj: Český statistický úřad

Z hlediska právníkové formy převažují v oblasti podnikání fyzické osoby 84,7 % z kategorie podniků se zjištěnou aktivitou.

Tabulka 20: Podnikatelské subjekty dle počtu zaměstnanců v roce 2013

Podnikatelské subjekty dle počtu zaměstnanců	počet subjektů
s 1-9 zaměstnanci	14
s 10 - 19 zaměstnanci	3
s 20 - 49 zaměstnanci	3
s 50 - 99 zaměstnanci	0
s 100 - 249 zaměstnanci	1
s 250 a více zaměstnanci	0
Počet podnikatelských subjektů - nezjištěno	179

Zdroj: Český statistický úřad

Největším zaměstnavatelem v obci je Cukrovar Vrbátky a.s. Mezi další významné zaměstnavatele patří firmy z průmyslové zóny u Prostějova jako Mubea a další. Nejvíce obyvatel dojíždělo do zaměstnání do jiného okresu 54,9 % (v roce 2011, kdy probíhalo sčítání lidu). Z pohledu dojíždějících žáků a studentů jich do škol dojíždělo v roce 2011 76,5 %.

Cukrovar Vrbátky byl založen v roce 1870 jako první rolnický akciový cukrovar na Moravě a v této podobě existoval do roku 1948, kdy byl znárodněn a stal se součástí státní společnosti, která sdružovala cukrovary jižní a střední Moravy. Od 1. května 1992 je Cukrovar Vrbátky samostatnou akciovou společností. Cukrovar Vrbátky a.s. prošel v předcházejících letech velkou modernizací. Podniká v oboru výroba cukru a jeho modifikací. Ve své podnikatelské činnosti se cukrovar, kromě výroby cukru a jeho modifikací zabývá mimo jiné ještě obchodní činností, hostinskou činností, silniční motorovou dopravou, zprostředkovatelskou činností, výrobou potravinářských výrobků. V roce 2002 byla založena dceřiná společnost Pikant Ostrava, s.r.o. která se zabývá výrobou hořčice a octu. V období, kdy se okolní cukrovary rušily, přikoupil cukerné kvóty a investoval do technologie. Výroční zpráva udává průměrný počet zaměstnanců v roce 2014 ve výši 122.

Obrázek 6: Cukrovar Vrbátky, autor fotografie Jan Pospíšil

1. Zemědělské družstvo VRBÁTKY vzniklo z rozdělení ZD Vrbátky na ustanovující schůzi 19.11.1992. Výrobní program se kromě tradičních plodin oblasti (pšenice, ječmen, kukuřice) opírá o bohatou a dlouholetou tradici pěstování cibule a brambor.
2. Družstvo pěstitelů cibule IČ: 27738132, zabývající se velkoobchodem a maloobchodem.
3. Odbytové družstvo Blata v likvidaci, předmětem činnosti byl velkoobchod.
4. Dokoupilová Dana (DDsport v Dubanech se zabývá výrobou sportovních oděvů, 10 - 19 zaměstnanců.
5. Ing. Radim Smička vlastní f. Bazoš, poradenství v oblasti informačních technologií, reklamní činnosti a.j., 10-15 zaměstnanců.

6. Jan Marek, stravování v restauracích, u stánků a v mobilních zařízeních, destilace, rektifikace a míchání lihovin, 10 - 19 zaměstnanců.
7. AUTOBUSY- KONEČNÝ s.r.o., meziměstská pravidelná pozemní osobní doprava, nepravidelná pozemní osobní doprava, firma má v rejstříku ekonom subjektů uvedeno 6 - 9 zaměstnanců.
8. LESOPROJEKT OLOMOUC, s.r.o., Projekční a poradenská činnost v lesnictví, poskytování lesotechnických služeb.
9. Moravia Investment s.r.o., velkobchod
10. Růčkovi spol. s r.o., zabývající se zemědělstvím, pronájme věcí a budov, velkoobchodem, ubytováním a činnostmi zástupců pojišťoven a makléřů.
11. Get Trade s.r.o., zabývající se velkoobchodem a maloobchodem.
12. CZECH ONION, s.r.o., zabývající se velkoobchodem a maloobchodem. Firma má v rejstříku ekonom subjektů uvedeno 1- 5 zaměstnanců.
13. Rekman alfa s.r.o., velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel,
14. Zlatá farma, s.r.o., IČ: 25579185, rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti, Chov ostatních zvířat, maloobchod, firma má v rejstříku ekonom subjektů uvedeno 1- 5 zaměstnanců.
15. DONATRADE s.r.o., stravování v restauracích, u stánků a v mobilních zařízeních, maloobchod a velkoobchod.
16. FARMA ALICE s.r.o., 27694101, smíšené hospodářství, živočišná výroba.
17. Moravit, a.s. se sídlem v Dubanech, zámečnictví, dle rejstříku ekonomických subjektů má 1-5 zaměstnanců.
18. D + T s.r.o., opravy a údržba motorových vozidel, kromě motocyklů, stravování v restauracích, u stánků a v mobilních zařízeních. Firma má v rejstříku ekonom subjektů uvedeno 1- 5 zaměstnanců.

Ve Vrbátkách je také provozovna firmy Grand lahůdky s.r.o., která sídlí v Samotíškách a zabývá se studenou kuchyní - výroba potravinářských výrobků a výroba ostatních potravinářských výrobků.

Z výše uvedeného vyplývá fakt, že ve Vrbátkách jsou významnými zaměstnavateli nejen firmy, ale i živnostníci. V porovnání s obcemi obdobné velikosti je ve Vrbátkách dostatek zaměstnavatelů, přesto musí řada obyvatel vyjíždět za zaměstnáním do okolí. Nejčastěji za zaměstnáním dojíždějí do jiného okresu - Olomouckého okresu.

Tabulka 21: Vyjíždění do zaměstnání a škol 2011*

vyjíždějící do zaměstnání		275
v tom	v rámci obce	32
	do jiné obce	73
	do jiného okresu	151
	do jiného kraje	14
	do zahraničí	5
vyjíždějící do škol		102
v tom	v rámci obce	24
	mimo obec	78

Zdroj: Sčítání lidu, bytů a domů 2011, Český statistický úřad

Poznámka: * jsou zde zahrnuty pouze případy se zjištěnou obcí vyjížděky/dojížděky. Osoby vyjíždějící do zaměstnání nebo školy jsou osoby, jejichž místo pracoviště/školy je na jiné adrese, než je jejich místo obvyklého pobytu.

Tabulka 22: Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity

			Celkem	muži	ženy
Ekonomicky aktivní celkem			789	426	363
v tom	zaměstnaní		699	382	317
	z toho podle postavení v zaměstnání	zaměstnanci	564	300	264
		zaměstnavatelé	14	10	4
		pracující na vlastní účet	63	44	19
	ze zaměstnaných	pracující důchodci	24	13	11
		ženy na mateřské	10	-	10
nezaměstnaní		90	44	46	
Ekonomicky neaktivní celkem			757	319	438
z toho	nepracující důchodci		324	126	198
	žáci, studenti, učni		257	120	137
Osoby s nezjištěnou ekonomickou aktivitou			66	38	28

Zdroj: Sčítání lidu, bytů a domů 2011, Český statistický úřad

Z tabulky je patrné, že více mužů nežli žen je v pozici zaměstnavatele (2,3 % z ekonomicky aktivních mužů, 1,1 % u žen), či pracuje na vlastní účet (10,3 % mužů a 5,2 % žen). Tabulka níže ukazuje na nerovnoměrné postavení žen a mužů na trhu práce, kdy ve všech sledovaných letech bylo nižší procento nezaměstnaných mužů nežli žen. Počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání je na konci roku 2011 stejný jako na počátku sledovaného období. V rámci časové řady došlo k podstatnému snížení a následnému zvýšení. Zvýšení bylo způsobeno z důvodu nástupu ekonomické krize v rámci celé Evropy.

Tabulka 23: Míra registrované nezaměstnanosti

K 31.12. daného roku	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Uchazeči o zaměstnání dosažitelní	65	40	24	31	72	77	64
Ekonomicky aktivní obyvatelstvo	754	754	754	754	754	754	754
Míra nezaměstnanosti (%)	8,6	5,3	3,2	8,6	9,5	10,2	8,5
Míra nezaměstnanosti (%) muži	7,4	4,1	2,6	2,2	-	7,9	7,7
Míra nezaměstnanosti (%) ženy	10,1	5,3	3,9	6,5	-	13,1	9,5
Volná místa	2	2	10	2	0	0	0

Zdroj: Portál Ministerstva práce a sociálních věcí, <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem/>

Metodická poznámka:

Ministerstvo práce a sociálních věcí počínaje lednem 2013 přešlo na nový ukazatel registrované nezaměstnanosti v ČR s názvem **Podíl nezaměstnaných osob**, který vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 - 64 let ze všech obyvatel ve stejném věku. Tento ukazatel nahrazuje doposud zveřejňovanou míru registrované nezaměstnanosti. V letech 2012 a 2013 nebyly údaje za jednotlivé obce zveřejněny.

Vysvětlivky:

Dosažitelní uchazeči 15-64 - Jedná se o uchazeče o zaměstnání ve věku 15-64, kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného pracovního místa, tj. evidovaní nezaměstnaní, kteří nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí zaměstnání. Za dosažitelné se nepovažují uchazeči o zaměstnání ve vazbě, ve výkonu trestu, uchazeči v pracovní neschopnosti, uchazeči, kteří jsou zařazeni na rekvalifikační kurzy, nebo uchazeči, kteří vykonávají krátkodobé zaměstnání, a dále uchazeči, kteří pobírají peněžitou pomoc v mateřství nebo kterým je poskytována podpora v nezaměstnanosti po dobu mateřské dovolené.

Tabulka 24: Podíl nezaměstnaných osob (údaje do úrovně obcí jsou známy až od března 2014)

		Vrbátky	ORP	Olomoucký kraj	ČR
Dosažitelní uchazeči 15-64	Březen 2014	70	4947	6029	592705
	Prosinec 2014	52	4137	4959	525975
	Březen 2015	50	3815	4604	506954
	Srpen 2015	36	2952	3439	434497
Podíl nezaměstnaných osob %	Březen 2014	6,2	8,2	8,3	8,3
	Prosinec 2014	4,6	6,9	6,9	7,5
	Březen 2015	4,5	6,4	6,4	7,2
	Srpen 2015	3,2	5,0	4,8	6,2
Volná místa	Březen 2014	0	381	431	40808
	Prosinec 2014	0	507	538	58739
	Březen 2015	6	797	886	76050
	Srpen 2015	2	880	970	103768

Zdroj: Portál Ministerstva práce a sociálních věcí, <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem>

První dostupné údaje na portálu Ministerstva práce a sociálních věcí s podrobností dat do jednotlivých obcí lze získat po pauze za březen 2014. V letech 2012 a 2013 nebyla povinnost úřadů zveřejňovat data do úrovně obcí. Dokladem zlepšené situace na trhu práce je snižující se počet dosažitelných uchazečů evidovaných na úřadech práce, dochází k poklesu podílu nezaměstnaných osob a s tím souvisí i nárůst počtu volných míst v obci Vrbátky. Ve Vrbátkách nebylo v roce 2014 evidováno žádné volné pracovní místo, v roce 2015 nejprve 6 a pak 2 volná pracovní místa.

Tabulka 25: Nezaměstnanost rok 2014 dle dosaženého vzdělání

Uchazeči o práci - počet									
	uchazeči o práci	OZP	mladistvých	věku 18-24 let	věku 50 let a více	absolventi	základní st. vzdělání	vyučení	s maturitou
Celkem	58	5	0	-	-	2	12	30	10
Muži	30	1	0	-	-	0	6	17	5
Ženy	28	4	0	-	-	2	6	13	5

Zdroj: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=590185>

Stupeň dosaženého vzdělání má veliký vliv na šance uplatnit se na trhu práce. Nejvíce nezaměstnaných v roce 2014 bylo právě se skupiny osob s dosaženým nižším vzděláním.

Tabulka 26: Nezaměstnanost rok 2014 dle délky evidence

Uchazeči o práci - počet				
	evidence nad 6 měsíců	evidence nad 12 měsíců	mladiství nad 6 měsíců	absolventů nad 6 měs.
Celkem	31	26	0	0
Muži	15	12	0	0
Ženy	16	14	0	0

Zdroj: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=590185>

Závěrem lze konstatovat, že nezaměstnanost v obci budou stejně jako doposud ovlivňovat i v budoucnu faktory celorepublikové a regionální. Je třeba udělat vše proto, aby na úřadu práce nezůstávali dlouhodobě nezaměstnaní, kteří postupem času pozbývají pracovní návyky. Právě tyto osoby se obec snaží zaměstnat v rámci veřejně prospěšných prací.

1.1. Infrastruktura

Dopravní infrastruktura

Z hlediska silniční dopravy je obec Vrbátky, včetně místních částí Dubany a Štětovice napojena místními komunikacemi na silnice III třídy. Řešeným územím procházejí tyto silnice:

- III/3677 - Vrbátky - Kralice na Hané - Bedihošť
- III/4353 - Smržice - Dubany - Blatec
- III/4354 - Dubany - Štětovice - Hrdibořice
- III/4356 - Štětovice - Drahlav
- III/4357 - Dubany - Vrbátky - Vrahovice
- III/5706 - Dubany - Bystročice
- III/5707 - Dubany - Hablov - Olšany

Jako nehodové místo je vyhodnoceno křížení komunikace III/4354 a III/4357, dále křížení III/5707 a III/4353. Místní komunikace propojují krátkými úseky zastavené části všech místních částí obce příjezdy k rodinným domům, dále k farmě a v okolí kostela v Dubanech, ve Vrbátkách se jedná navíc o krátké úseky zajišťující příjezd k farmě, cukrovaru a nádraží, ve Štětovicích pak k areálu farmy.

Autobusová doprava je řešena pravidelnými autobusovými spoji. V řešeném území je pět autobusových zastávek (Štětovice, Dubany, Vrbátky - pošta, Vrbátky - ZŠ, Vrbátky - železniční přejezd). Její intenzita je nízká. Pět spojů do Prostějova v pracovní dny a čtyři z Prostějova. Na jiná autobusová spojení je třeba v Olšanech u Prostějova přeseďat. Ze sčítání lidu bytů a domu vyplývá, že podstatná část obyvatel dojíždí za zaměstnáním do sousedního Olomouckého kraje. Autobusové spojení existuje pouze jedno v 5,09 z Duban. Z Olomouce se pak občané autobusem dostanou do všech místních částí, ale jen v 11,25 (11,45 o prázdninách a svátcích,

čas výjezdu z Olomouce). Na ostatní spojení musí přeseďat v Olšanech u Prostějova. Některé spoje jezdí mezi Biskupicemi a Olšany (někdy Lutínem) a umožňují dopravu z místních částí na vlak. Opačná situace je v dopravě vlaky. Spojů je dostatek a jsou plynule rozděleny v průběhu dne.

Tabulka 27: Autobusové spojení

Autobusová doprava do Prostějova	prac. den	so	ne
Do zaměstnání a škol do 7,10 hod	2		
k lékaři do 9,00	1		
Na odpolední do 14,00	1	1	
Poslední do 15,07	1		
Celkem	5	1	0
Autobusová doprava z Prostějova	prac. den	so	ne
Z noční do 7 hod	1		
do 9,00			
do 14,00	2	1	
Poslední do 14,35	1		
Celkem	4	1	0

Zdroj: IDOS

Tabulka 28: Vlakové spojení

Vlakové spojení do Prostějova	prac. den	so	ne
do 6 hod	4	1	1
do 7 hod	1	1	1
do 8 hod	3	2	1
do 12,00 hod	4	2	2
do 14,00 hod	3	3	2
do 20,00 hod	6	5	6
do 0,00	4	3	2
Celkem	25	17	15
Vlakové spojení z Prostějova	prac. den	so	ne
do 6 hod	3	2	2
do 7 hod	1	1	1
do 8 hod	1	1	1
do 12,00 hod	2	2	1
do 14,00 hod	2	3	2
do 20,00 hod	6	5	5
do 0,00	3	3	2
Celkem	18	17	14

Jelikož se jedná o trať Olomouc Prostějov, vlaky jezdí i z a do cílové stanice Olomouc.

Zdroj: IDOS

V rámci účelových komunikací je třeba vyřešit zpevnění účelových komunikací zajišťujících spojení farem Dubany a Vrbátky na pozemky ZPF ležící východně od silnice III/4353, jednak nové propojení místní části Vrbátky a Dubany, které zajistí přístup k navrženému lokálnímu biokoridoru.

Přes správní území obce Vrbátky není vedena žádná značená cykloturistická trasa. V návrhu cyklistické dopravy ITI Olomoucké aglomerace je navrženo několik účelových komunikací, které budou zajišťovat mimo jiné i cyklistickou dopravu do zaměstnání a škol. Jednou z nich je propojení Vrbátek a Prostějova cyklostezku podél železniční trati. Obdobně řešit účelové komunikace z Duban i Vrbátek k rybníku.

V rámci železniční dopravy leží zastávka ve Vrbátkách na elektrifikované trati č. 301 Nezamyslice - Olomouc. Z této trati odbočuje vlečka do cukrovaru. V obci jsou dvě úrovně křížení železniční trati s komunikacemi. Křížení se silnicí III/4354 je řešeno chráněným přejezdem opatřeným světelnou signalizací i závorami.

V západní části katastru se nachází zpevněné polní letiště Vrbátky-Vrahovice. Nejsou zde navrženy úpravy.

Zásobování pitnou vodou

V západní části katastrálního území Dubany je vybudováno jímající území Dubany, které je napojeno na skupinový vodovod Prostějov. Sestává z šesti vrtů o celkové kapacitě 35,0 l/s a vodojem 2 x 300 m³. Bylo zde stanoveno vnější pásmo hygienické ochrany prvního a druhého stupně (PHO). Společností Moravská vodárenská a.s. zde byla vybudována řada pozorovacích vrtů. Výtlačným řadem DN 200 je do vodojemu vedena i část upravené vody z čerpací stanice ÚV Hrdibořice a výtlačným řadem DN 350 je z jímacího území Dubany je dopravována pitná voda do vodojemu Stráž 540m³. Zařízení skupinového vodovodu Prostějov jsou v majetku VaK Prostějov, a.s.

Rozvodná vodovodní síť veřejného vodovodu dodávající pitnou vodu do všech objektů v místních částech je v majetku obce Vrbátky. Vrbátky a Dubany jsou zásobovány ze skupinového vodovodu Prostějov, Štětovice jsou pak napojeny vodovodní sítí Vrbátek. Stávající vodovodní systém je vyhovující a bude zachován do budoucna. Areál ZD Vrbátky (farma Dubany i farma Vrbátky) má vlastní systém zásobování pitnou vodou. Zdroj pitné vody a nadzemní vodojem jsou v areálu farmy v Dubanech.

Areál farmy ve Štětovicích, nyní z větší části mimo provoz, má také vlastní systém zásobování pitnou vodou s vlastním vodojemem.

Cukrovar Vrbátky, a.s. používá pitnou vodu ze studny v areálu firmy a rozvádí ji vlastním vodovodním systémem. Užitkovou vodu pro technologické účely čerpá jednak z Mlýnského náhonu do akumulární nádrže a jednak z podzemních vod.

Odkanalizování

Obec Vrbátky má vybudovanou oddílnou kanalizaci. Dešťové vody z Duban jsou odváděny stokami s vyústěním do Mlýnského náhonu. Dešťové vody z Vrbátek jsou odváděny do dešťové kanalizace zaústěné do říčky Blata. Ze Štětovic je dešťová voda odváděna stokami do hlavního odvodňovacího zařízení. Při vysokých vodních stavech ve vodním toku Blata dochází k ohrožení

zpětným vzdutím ve stokách dešťových kanalizací. Z tohoto důvodu jsou na výustích kanalizací umístěny zpětné klapky. Splaškové vody jsou odváděny do mechanicko-biologické ČOV Vrbátky. Na síti splaškové kanalizace jsou vzhledem k výškovým poměrům vybudováno 5 čerpacích stanic (2 v Dubanech, 2 ve Vrbátkách a 1 ve Štětovicích). Dešťová i splašková kanalizační síť je v majetku obce Vrbátky a obec ji i provozuje. Stávající stav kanalizace i ČOV je vyhovující a zůstane zachován.

Areál ZD v Dubanech má oddílnou kanalizaci. Dešťová voda je odváděna do dešťové kanalizace s vyústěním do Mlýnského náhonu a splašková je svedena do jímek na vyvážení.

Areál ZD ve Vrbátkách odvádí dešťové vody do obecní dešťové kanalizace a splaškové vody do splaškové obecní kanalizace. Odpadní vody z živočišné výroby jsou zaústěny do jímek na vyvážení.

Cukrovar Vrbátky, a.s. disponuje vlastním kanalizačním systémem, který soustřeďuje splaškové vody v jímkách na vyvážení. Technologická odpadní voda z praní řepy je odváděna na odkalovací pole. Odtud je svedena do akumulační nádrže k opětovnému použití. Přebytky odpadní vody jsou přes systém biologické čistírny vypuštěny do Mlýnského náhonu.

Zásobování plynem

Místní část Vrbátky a Dubany je zásobována NTL sítí z VTL, který protíná území obou místních částí ve směru JZ-SV. Místní část Štětovice je napojena na STL Hrdibořice. Plynárenská zařízení jsou ve správě SMP Net, s.r.o. Zemním plynem je zásobován i areál ZD v Dubanech a ve Vrbátkách. Cukrovar a areál ZD ve Štětovicích nejsou na plynovod napojeny. Stávající řešení je vyhovující a nebude měněno. Nově navrhované plocha k bydlení smíšené a k podnikání budou napojeny na stávající plynovodní řad.

Zásobování elektrickou energií

Trasa zvláště vysokého napětí 400 kV č. V413 a vysokého napětí 110 kV č. V560 procházející místní částí Dubany jsou územním plánem respektovány. V řešeném území je 13 trafostanic, některé jsou v majetku odběratelů (Cukrovar, Vrbátky - ZD, Dubany - voda, Štětovice - ZD). Trafostanice Dubany FVE1 a Dubany FVE2 slouží k transformaci vyrobené energie z fotovoltaických elektráren do sítě 22 kV. Podle potřeby výstavby v územním plánem navržených plochách budou popřípadě posílen počet stávajících trafostanic. Navržené trasy VN 22 kV budou řešeny vzdušným a kabelovým vedením.

Zásobování teplem

Individuální bytová zástavba využívá jak lokální, tak ústřední otopný systém s různými zdroji energie. Ve většině domů lze používat pevná, kapalná paliva, plyn i elektřinu. Podíl používání jednotlivých energií se mění v souvislosti s modernizací domácností, cenové dostupnosti energií a technických možnostech domů. Zjišťován byl v rámci Sčítání lidu, bytů a domů 2011, kdy nám výsledky ukazují převažující využívání plynu jako topného média. Nově navržená výstavba v rámci územního plánu obce bude řešit vytápění převážně plynem. Vhodné jsou i dřevoplyn, tepelná čerpadla a solární kolektory.

Tabulka 29: Druh vytápění a technické vybavení bytů (Sčítání lidu, bytů a domů 2011)

Typ	počet
z kotelny mimo dům	12
uhlí, koks, uhelné brikety	17
plyn	414
elektřina	18
dřevo	47
plyn zaveden do bytu	460
vodovod v bytě	504
teplá voda	507

Zdroj: Sčítání lidu, bytů a domů 2011, Český statistický úřad

Odpady

Nakládání s odpady se řídí Obecně závaznou vyhláškou Obce Vrbátky č. 4/2014 o stanovení systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a nakládání se stavebním odpadem na území obce Vrbátky.

Sběr smíšeného komunálního odpadu je prováděn do nádob 110 l a 240 l s četností 1 x za 14 dní specializovanou firmou ASA TS Prostějov. V obci se provádí třídění do kontejnerů: plasty - 12 kontejnerů, skla - 18 kontejnerů, papíru - 5 kontejnerů. Bioodpad od občanů se odevzdává do kontejneru na sběrné místo čp. 293 Vrbátky v provozních hodinách. Nebezpečný odpad je odvážen specializovanou firmou formou mobilního sběrem 2 x ročně na zveřejněných místech v jednotlivých místních částech. V blízkosti budovy Hasičské zbrojnice Vrbátky je zřízeno sběrné místo na objemný odpad, stavební suť, nápojové kartony, plasty, sklo, papír, pneumatiky, bioodpad a elektroodpad. Sběrné místo je otevřeno ve středu v odpoledních hodinách a v sobotu dopoledne. Od občanů i od rekreantů se v roce 2013 vybíral poplatek ve výši 460 Kč. Obec v roce 2013 vybavila sběrné místo s náklady 246 265 Kč. V roce 2014 byla aktualizována vyhláška o nakládání s komunálním odpadem včetně nakládání se stavebním odpadem v obci.

Celkové náklady na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu 2013 byly 603 306 Kč rozpočteny na 1665 obyvatel + 25 rekreantů. Náklady na obyvatele činí 357 Kč a obyvatele platí poplatek 210 Kč.

Tabulka 30: Produkce odpadů v roce 2013

Odpad	Číslo odpadu	Tun
Odpadní barvy a laky	080111	0,3
Nechlorované motorové oleje	130205	0,5
Kompozitní obaly	150105	0,002
Obaly obsahující NO	150110	0,085
Pneumatiky	160103	0,5
Železo	170405	9,4
Staveb, materiál s As	170605	0,15
Shrabky z česlí	190805	350,00
Jiné směsi betonu	170107	10,84

Papír a lepenka	200101	28,82
Sklo	200102	16,59
Platy	200139	13,88
Biologicky rozložitelný odpad	200201	15,06
Směsný komunální odpad	200301	377,10
Objemný odpad	200307	28,32

Zdroj: Hlášení o produkci odpadů obce 2013

Na ploše bývalé skládky severozápadně od Duban byl zřízen lesopark. Na území bývalé skládky Cukrovaru Vrbátky, a.s. v jižní části katastru Vrbátek byla provedena rekultivace. Východně od areálu ZD ve Štětovicích se nachází nezrekultivovaná skládka zemědělského družstva. Všechny plocha skládek je třeba monitorovat jako možný zdroj rizik.

1.2. Občanská vybavenost

Občanská vybavenost sociální a kulturní infrastrukturou, stejně jako i dalšími službami představuje souhrn zařízení, institucí a služeb, které sice nemají přímou vazbu na hospodářství, ale uspokojují základní potřeby občanů. Kvalita těchto služeb je jedním z parametrů, proč se občané rozhodli žít v této obci. Z historického hlediska mají Vrbátky funkci bývalé střediskové obce, ke které jsou přičleněny místní části Dubany a Štětovice. Do spádového území patří i obec Hrdibořice, jejíž děti navštěvují mateřskou a základní školu ve Vrbátkách.

Zařízení občanského vybavení, je jednak soustředěno na návsi v centrální části obce a jednak rozptýleno v obytné zástavbě i v jednotlivých místních částech. Zpravidla se jedná o služby sloužící k uspokojení základních potřeb obyvatel (obchody, lékaři, školky, školy, pošta apod.). K uspokojení dalších potřeb obyvatel slouží nedaleké okresní město Prostějov nebo krajské město Olomouc. Jedná se především o spádovost ke střednímu a vyššímu školství, státní správě, zdravotnictví, pracovním příležitostem či kulturou. Občanská vybavenost je v místních částech rozmístěna nerovnoměrně a soustředěna především do místních částí Vrbátky a Dubany.

Tabulka 31: Občanská vybavenost

Vybavenost	Dubany	Štětovice	Vrbátky
knihovna	ano	ano	ano
Pošta	-	-	ano
Hřbitov	ano	-	-
Hřiště sportovní	ano	ano	ano
Ordinace lékaře	-	-	ano
Obchod se základním či smíšeným zbožím	ano	-	ano
Restaurace/hospoda	ano	-	ano
Sokolovna, nebo jiný objekt pro sportovní a volnočasové vyžití	ano	-	ano

Zdroj: vlastní šetření

Školství

Jak už jsme zmínili, obec se skládá ze tří místních částí Vrbátky, Dubany a Štětovice. Základní škola Zdeny Kaprálové a Mateřská škola Vrbátky má jedno společné ředitelství. Škola je zřízena jako devítitřídní s jedním odloučeným pracovištěm v Dubanech (1., 2. a 3. třída). Pro různou mimoškolní činnost je k dispozici perfektně vybavená keramická dílna a logopedické pracoviště s hudebnou. Výuka tělesné výchovy probíhá ve vedlejší sokolovně a na přilehlém hřišti. Školní družina má kapacitu 25 míst. Je umístěna v západní části dubanské sokolovny a slouží převážně pro žáky 1. - 3. ročníku. V přízemí družiny je výdejna stravy.

Obrázek 7: Budovy školy a družiny v Dubanech, autor Ivo Zatloukal

V budově ZŠ ve Vrbátkách je 4. - 9. třída. K výuce slouží 6 kmenových tříd, chemická učebna a počítačová učebna. V současné době není vybudován vhodný prostor pro tělesnou výchovu. Děti musí přecházet na hodiny tělocviku do Duban. Mateřská škola patří pod ZŠ Zdeny Kaprálové Vrbátky. V obcích fungují tři samostatná pracoviště mateřské školky - ve Vrbátkách, Štětovicích a Dubanech (zdroj informací: www.skolavrbatky.cz).

Počet žáků k 30. 9. 2014: ZŠ 170, MŠ 99

Spádová oblast:	Dubany, Štětovice, Hrdibořice, Biskupice, Vrbátky
Specifika školy:	- genetická metoda čtení a psaní - multimediální výuka - prvky programu Zdravá škola - RWCT(výchova ke kritickému myšlení) - projektové vyučování, ekologie - otevřenost ke všem progresivním formám výuky
Vybavenost školy:	- všechny budovy (Vrbátky, Dubany, Štětovice), rekonstrukce a modernizace v roce 1996 a zateplení v roce 2013,2014 - 9 kmenových učeben, 3 odborné učebny - všechny kmenové třídy jsou vybaveny interaktivní tabulí s připojením k internetu - počítačová učebna (25 žákovských PC, 1 řídicí počítač) - keramický ateliér (keramická pec, hrnčířský kruh, válcovací stolice, mísič hlíny) - žákovská knihovna - logopedické pracoviště - 2 reedukační učebny - 2 oddělení školní družiny - 2 žákovské jídelny - žákovská cvičná kuchyňka.
Kapacita ZŠ:	230 žáků
Kapacita ŠD:	60 žáků
Kapacita odloučených pracovišť MŠ:	Dubany 20 dětí Štětovice 25 dětí Vrbátky 56 dětí
Kapacita ŠJ:	300 obědů

Veřejná knihovna je v budově obecního úřadu ve Vrbátkách a má dvě pobočky v Dubanech a ve Štětovicích. Otevřeno je vždy jeden den v týdnu, v odpoledních hodinách.

V rámci úprav hřbitova byla opravena zeď a renovováno parkoviště. Nyní chce obec vhodně řešit vybudování kolumbária, které rozšíří možnosti využití současné kapacity hřbitova.

Nevyužívaný a chátrající objekt fary v Dubanech v majetku farnosti je nemovitou kulturní památkou zapsanou v Ústředním seznamu kulturních památek ČR. Tento fakt velice omezuje způsob jeho využití a komplikuje možné opravy či přestavby. Veškeré stavební úpravy musí být schváleny Národním památkovým ústavem.

Dům s pečovatelskou službou je v provozu od 1.10.2013. Případné služby zajišťuje Charita Prostějov. Obec také zaměstnává terénního pracovníka pro nepřízpůsobivou romskou komunitu.

Bytový fond

Následující tabulky (

Tabulka 32, Tabulka 33 a Tabulka 34) ukazují na stav bytového fondu. V obci dochází plynule k výstavbě bytů. Dle zdroje - Český statistický úřad - výstavba rodinných domů a bytů má kolísající, ale spíše vzrůstající tendenci, ovšem některé domy slouží k rekreaci či zůstaly neobydleny.

Tabulka 32: Počet dokončených bytů

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
celkem	1	2	3	5	2	9	2	4	9	1	15	4
v RD	1	2	-	-	2	7	2	4	8	2	6	4

Zdroj: Český statistický úřad

Tabulka 33: Obydlené domy, které mají období výstavby nebo rekonstrukce v daných časových intervalech

Roky	počet
1919 a dříve [1]	90
1920 - 1970 [1]	157
1971-1980 [1]	82
1981-1990 [1]	46
1991-2000 [1]	50
2001 - 2011 [1]	39
Celkem	471

Zdroj: Sčítání lidu, bytů a domů 2011, Český statistický úřad

Tabulka 34: Počet bytů v domech

	celkem	v rodinných domech	v bytových domech
Byty celkem	677	632	43
Obydlené byty	552	509	41

Zdroj: Sčítání lidu, bytů a domů 2011, Český statistický úřad

Z hlediska hodnocení sociálně vyloučených lokalit nechalo Ministerstvo práce a sociálních věcí vypracovat Analýzu sociálně vyloučených lokalit v ČR společně s mapovým portálem, kde jsou k nahlédnutí mapy ukazující na jevy provázející sociální vyloučení (<http://www.esfcr.cz/mapa/>).

1.3. Ochrana životního prostředí

Na katastru obce se mimo památného stromu Vrbátecký dub, nenacházejí žádná chráněná území ani jinak významné prvky systému ekologické ochrany.

Kvalita ovzduší

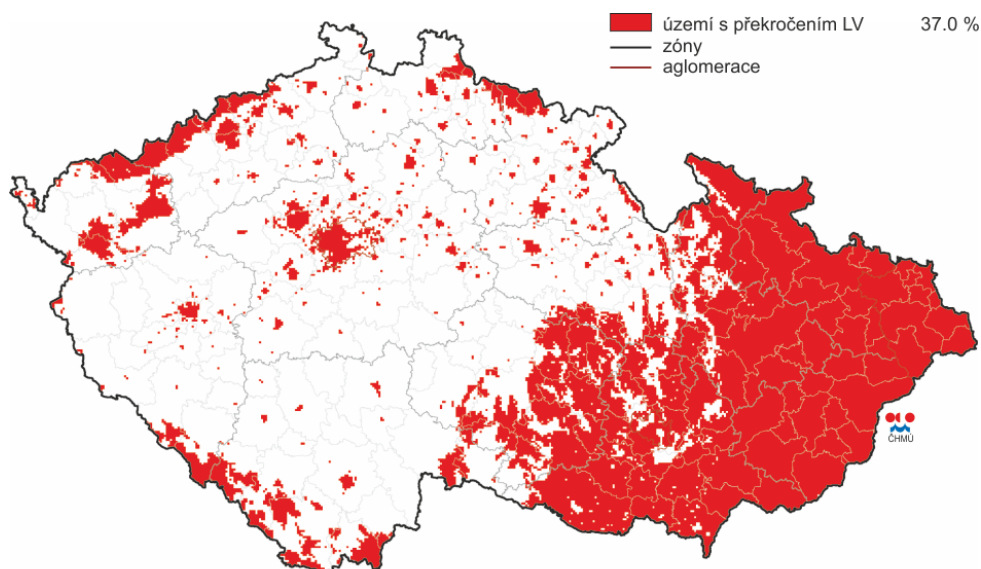
Dle Atlasu krajiny České republiky spadají Vrbátky do oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší vzhledem k imisním limitům pro ochranu zdraví (2006). Dle údajů Českého hydrometeorologického ústavu došlo i v roce 2013 k překročení imisních limitů pro ochranu zdraví na území obce Vrbátky, a to se zahrnutím přízemního ozonu i bez něj viz následující mapové podklady.

Tabulka 35: Emise hlavních znečišťujících látek v ČR podle krajů v roce 2012

Olomoucký kraj						
Okres	TZL	SO ₂	NO _x	CO	VOC	NH ₃
	[t/rok]	[t/rok]	[t/rok]	[t/rok]	[t/rok]	[t/rok]
Jeseník	110,6	81,8	60,0	1 741,3	220,4	0,0
Olomouc	308,1	1 043,4	774,2	4 591,6	977,5	0,0
Prostějov	127,4	292,3	218,3	2 377,2	379,1	0,0
Přerov	208,9	1 875,7	1 962,2	5 248,9	577,8	0,0
Šumperk	346,1	548,5	377,3	5 447,2	663,5	0,0

Zdroj: Český hydrometeorologický ústav

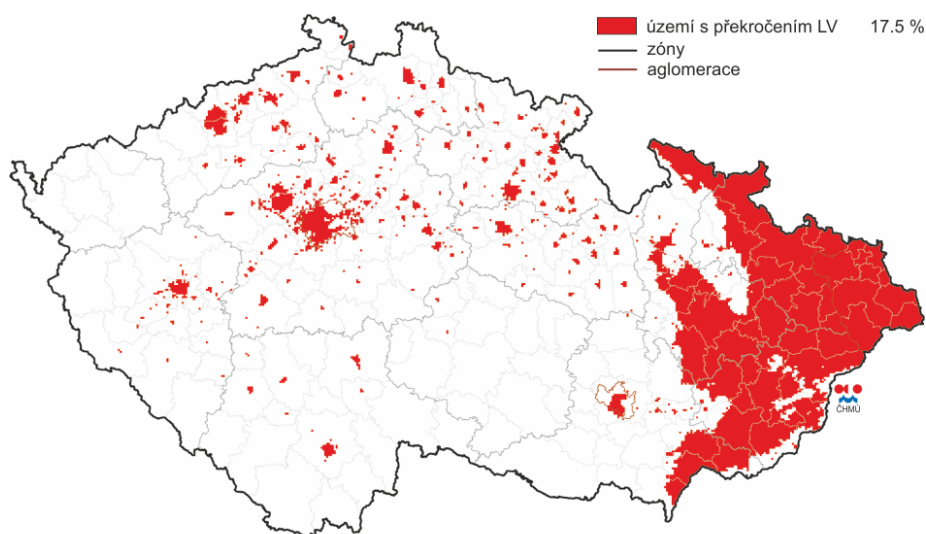
Obrázek 8: Oblasti s překročenými limity se zahrnutím přízemního ozonu, 2013

Obr. VII.1 Vyznačení oblastí s překročenými imisními limity pro ochranu zdraví se zahrnutím přízemního ozonu, 2013

Zdroj: VII. Oblasti s překročením imisních limitů. Český hydrometeorologický ústav: *Grafická ročenka 2013* [online]. Český hydrometeorologický ústav, 2014 [cit. 2015-09-22]. Dostupné z: http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/grafroc/13groc/gr13cz/VII_OZKO_CZ.html

Obrázek 9: Oblasti s překročenými limity bez zahrnutím přízemního ozonu, 2013

Obr. VII.2 Vyznačení oblastí s překročenými imisními limity pro ochranu zdraví bez zahrnutí přízemního ozonu, 2013

Zdroj: VII. Oblasti s překročením imisních limitů. *Český hydrometeorologický ústav: Grafická ročenka 2013* [online]. Český hydrometeorologický ústav, 2014 [cit. 2015-09-22]. Dostupné z: http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/grafroc/13groc/gr13cz/VII_OZKO_CZ.html

Správa obce

Vrbátky jsou z hlediska správy zařazeny do typu ostatní obce. Pro jiné obce nevykonávají žádnou správní činnost. Obec je řízena patnáctičlenným zastupitelstvem. Má zvolenu pětičlennou radu obce, finanční výbor, kontrolní výbor, kulturní a sportovní komisi, komisi životního prostředí a sociální komisi. Za administrativu odpovídá uvolněný starosta, ekonomka a administrativní pracovnice. O vzhled obce a technický stav majetku pečují tři zaměstnanci na plný úvazek (provoz ČOV a úklid veřejných prostranství). V době sezónních prací obec využívá nabídky Úřadu práce a na úklidové práce zaměstnává 5-7 zaměstnanců (VPP). Ve Vrbátkách nejsou mimo školu organizace zřizované obcí.

Tabulka 36: Veřejná správa

Veřejná správa - úřad	
Stavební úřad	Prostějov
Finanční úřad	Prostějov
Matriční úřad	Prostějov
Úřad práce	Prostějov
Katastrální úřad a Pozemkový úřad	Prostějov
OSSZ	Prostějov
Živnostenský úřad	Prostějov

Zdroj: Regionální informační servis

Hospodaření

Obec Vrbátky hospodařila v minulých letech s přebytkovým rozpočtem. Výjimkou byl pouze rok 2013, kdy docházelo k postupnému předfinancování výstavby domu s pečovatelskou službou.

Tabulka 37: Balance hospodaření, vývoj výnosů a nákladů

Rok	Výnosy (v tis. Kč)	Náklady (v tis. Kč)	Podíl výdajů na příjmech %	Vývoj salda
2010	18 868,00	12 478,00	66,13	6 390,00
2011	26 265,00	12 405,00	48,75	13 435,00
2012	21 348,00	17 096,00	80,08	4 252,00
2013	24 869,00	16 361,00	65,79	8 508,00
2014	26 839,00	16 142,00	60,14	10 697,00

Zdroj: obec Vrbátky

Tabulka 38: porovnání příjmů a výdajů za uplynulé 4 roky

Příjmy	2 010	2 011	2 012	2 013
daňové	14 563 960	14 930 080	14 405 950	18 952 489
nedaňové	2 628 700	2 807 140	3 209 290	2 780 255
kapitálové	638 210	2 326 500	1 010 640	421 686
dotace	5 664 520	13 616 600	8 658 870	3 258 566
celkem	23 495 390	33 680 320	27 284 750	25 412 996
Výdaje				
zemědělství a lesy	0	0	0	0
průmysl	6 205 460	7 933 300	1 727 520	3 812 446
vzdělání	6 065 300	2 901 930	2 594 370	12 327 023
kultura, církve a sdělovací prostředky	1 173 390	5 531 690	1 166 820	507 630
tělovýchovná a zájmová činnost	939 330	418 550	577 370	853 184
zdravotnictví	0	0	0	2 000
bydlení, komunální služby a územní rozvoj	801 380	8 122 670	904 270	1 437 808
ochrana životního prostředí	1 588 090	2 072 780	1 395 980	2 398 450
ostatní služby	0	0	0	0
sociální věci	195 140	459 690	7 530 840	4 659 561
bezpečnost	205 650	207 840	771 930	199 452
veřejná správa	5 587 200	3 899 040	5 427 820	4 392 403
Výdaje celkem	22 760 940	31 547 490	22 096 920	30 589 957
Schodek/Přebytek	734 450	2 132 830	5 187 830	-5 176 961
Z-Výdaje: provoz	13 670 210	13 445 230	12 051 530	12 499 126
Z-Výdaje: investice	9 090 730	18 102 260	10 045 390	18 090 831

Zdroj: www.rozpocetobce.cz

Tabulka 39: Vývoj příjmů a výdajů obce

Rok	Příjmy	Výdaje	Podíl výdajů na příjmech %	saldo
2010	23 495 335	22 760 924	96,87	734 411
2011	33 680 322	31 547 423	95,74	2 132 898,11
2012	27 284 750	22 096 881	84,95	5 187 869,49
2013	25 412 995	30 589 957	113,70	-5 176 962,20
2014	33 716 894	22 456 904	66,60	11 259 990,00

Zdroj: obec Vrbátky (výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu FIN 2-12 M)

Tabulka 40: Přijaté transfery a půjčky poskytnuté ze státního rozpočtu a Regionální rady

Rok	dotace celkem v Kč
2010	4 563 431
2011	11 927 685
2012	7 785 021
2013	2 938 334
2014	8 215 089
Celkem	27 652 324

Zdroj: obec Vrbátky

Obec byla za posledních pět let velice úspěšná při získávání dotací. Podařilo se jí získat následující peněžní prostředky, které jsou přehledně členěny v tabulce za jednotlivé roky. Na podporu veřejně prospěšných pracovních míst a terénního pracovníka se podařilo obci získat dotace ve výši 2 635 tis. Kč, na ostatní akce, které byly zaměřeny například na zlepšení technického stavu budov a komunikací či revitalizaci centra obce se podařilo zajistit dotace ve výši cca 39 140 tis. Kč. Celková výše získaných dotací činila 41 775 tis. Kč a na celkových výdajích (63 838 tis Kč) všech uvedených akcích se podílela 65 %. Průměrná výše dotace činila 5 530 tis Kč na každý rok.

Tabulka 41: Získané dotace v uplynulých pěti letech (v hodnotě nad 100 000 Kč)

Rok 2014			
Dotace (v tis. Kč)	Celkové náklady	Dotace	Poskytovatel
Zateplení obecní budovy Štětovice	2604	964	SFŽP
Komplexní revitalizace centra obce Vrbátky	4738	3911	ROP
Zateplení budov ZŠ Dubany	5514	3203	Zelená úsporám
Dotace VPP	665	445	Úřad práce
Dotace TP	213	138	Úřad vlády
Rok 2013			
Dotace (v tis. Kč)	Celkové náklady	Dotace	Poskytovatel
Zateplení budovy ZŠ Vrbátky	4236	1703	SFŽP
Dotace VPP	1227	944	Úřad práce
Dotace TP	250	175	Úřad vlády
Rok 2012			
Dotace (v tis. Kč)	Celkové náklady	Dotace	Poskytovatel
Výstavba domu s pečovatelskou službou	11930	4800	MMR
Dotace VPP	346	231	Úřad práce
Rok 2011			
Dotace (v tis. Kč)	Celkové náklady	Dotace	Poskytovatel
Revitalizace veřejných prostranství	9928	8435	ROP
Zateplení MŠ Vrbátky	3094	1133	SFŽP
Varovný systém a povodňový plán	1850	1745	SFŽP
Silnice za školou Štětovice	959	858	MAS/PRV
Program obnovy vesnice	1171	500	KÚ
Inženýrské sítě Močidla	298	200	MMR
Dotace VPP	127	113	Úřad práce
Dotace TP	155	109	Úřad vlády
Rok 2010			
Dotace (v tis. Kč)	Celkové náklady	Dotace	Poskytovatel
Rekonstrukce sportovního areálu	13568	11544	ROP
Rekonstrukce sochy P. Marie Ludské	250	144	MMR
Dotace VPP	540	360	Úřad práce
Dotace TP	175	120	Úřad vlády

Největší podíl na majetku mají inženýrské stavby, následují budovy, dále komunikace a veřejné osvětlení. Všechny tyto složky majetku kladou nároky na rozpočet z hlediska provozu, údržby, oprav a obnovy. Přehled majetku uvádí tabulka níže.

Tabulka 42: Majetek obce k 31.12.2014

Dlouhodobý nehmotný majetek	
Počítačové programy, knihovní systém	60 162,00
Územní plán obce Vrbátky	526 630,00
Návrh územního plánu obce Vrbátky	299 475,00
Dlouhodobý hmotný majetek	
Rodinný dům čp. 4 Vrbátky	388 850,00
Dům s pečovatelskou službou	11 930 150,00
Školní středisko Vrbátky + sportovní areál na hřišti	14 025 334,00
Budova obecního úřadu čp. 41	2 624 259,00
Budova ZŠ Vrbátky	7 974 090,00
Budova ZŠ Dubny	2 502 005,00
Smuteční obřadní síň Dubny	49 571,00
Kaple Štětovice	44 303,00
Drobné kulturní památky 20 ks ve vlastnictví obce	Oceněno do majetku obce symbolickou částkou
Budova MŠ Vrbátky	5 354 715,00
Polyfunkční objekt Vrbátky	6 345 424,00
Obecní budova Štětovice	2 833 845,00
Budova Sokolovny Dubany	7 418 870,00
Příspěvek SDH Štětovice	158 227,00
Sklad na zemědělský materiál Dubany	40 000,00
Hasičská zbrojnice Vrbátky	743 257,00
Komunikace a veřejné osvětlení	40 667 004,00
Inženýrské stavby (kanalizace dešťová, kanalizace splašková, plynovodní a vodovodní přípojky)	89 998 242,00
Hřiště + herní prvky	934 554,00
Hřiště s umělým povrchem Vrbátky	3 508 646,00
Hřiště s umělým povrchem Dubany	652 508,00
Ostatní drobné stavby	2 380 420,00
Dopravní prostředky	2 604 598,00
Varovný a vyznamávací systém	5 178 841,00
Bezdrátový rozhlas	304 609,00
Informační panely pro měření rychlosti	152 187,00
Dětské herní sestavy samostatné	567 233,00
Ostatní stroje a přístroje	822 959,00
Drobný dlouhodobý hmotný majetek	4 380 779,00
Pozemky	
Orná půda, zahrady, trvalé travní porosty	5 161 612,00
Zastavěná plocha	503 907,00
Ostatní plocha	4 063 620,00
Majetek obce celkem k 31.12.2014	225 200 886,00

Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům činil v roce 2013 2,3 %. Jedná se o podíl úvěrů, půjček, krátkodobých a dlouhodobých závazků, případně rezerv k celkovým aktivům. Ukazatel vypovídá o míře zadluženosti obce.

Celková likvidita ukazuje poměr oběžných aktiv ke krátkodobým závazkům. Ukazatel vyjadřuje schopnost obce splácet krátkodobé závazky. V roce 2013 měl index celkové likvidity hodnotu 0,5.

Příjem obce na jednoho obyvatele po konsolidaci byl ve výši 15 154 Kč. Ve srovnání s okolními obcemi byl průměrný.

Bezpečnost

Varování před živelnými pohromami je prováděno pomocí místní ho rozhlasu a sirény, které jsou napojeny na Integrovaný záchranný systém Olomouckého kraje. Okrajové oblasti zastavěného území všech místních částí Vrbátky, Dubany a Štětovice leží v záplavovém území říčky Blata. Pro ohrožení řekou Blata a přívalovými povodněmi z návrší od Vrahovic obec pořídila varovný systém, jehož úlohou je včas varovat obyvatele před blížícím se nebezpečím. V případě povodní je ochrana obyvatelstva řízena povodňovou komisí a zajišťována dle povodňového plánu obce.

Doba dojezdu policie je do 11 min.

Stav kriminality v obci není vážný, přesto není upokojivý. Dochází k přestupkům na sousedském soužití, vandalismu, tvorbě černých skládek. Obec se tuto problematiku snaží řešit. Pro řešení problémů s nepřizpůsobivými obyvateli má zajištěného terénního pracovníka. K tvorbě černých skládek dochází především odložením odpadů za obcí. Pracovníci obce pravidelně kontrolují okolí obce a takové skládky likvidují. Obec otevřela sběrné místo, kam mohou občané odvézt odpady.

Dle sčítání intenzity provozu motorových vozidel na pozemních komunikacích spadá úsek silnice vedoucí z Blatce po křižovatku směřující do Vrbátek do intenzity provozu č. 7. tj. 1251 - 1500 motorových vozidel za den. Vzhledem k tomu, že se nejedná o hlavní tah, můžeme posoudit intenzitu jako vyšší. Vyšší intenzitu provozu způsobují mimo jiné nákladní automobily, které si zde zkracují cestu z Prostějova do Olomouce, tak aby se vyhnuly mytným branám na nedaleké rychlostní komunikaci. Tematická mapa intenzit provozu motorových vozidel na území České republiky obsahuje data za rok 2010 ze sčítání na pozemních komunikacích v extravilánu od ŘSD a ze sčítání v intravilánu měst Praha, Brno a Ostrava (http://maps.jdvm.cz/mapsphere/MapWin.aspx?M_WizID=24&M_Site=cdv&M_Lang=cs).

Obrázek 10: Mapa výskytu dopravních nehod

Zdroj: Policie ČR

V obci se nachází několik nehodových míst. Nejnebezpečnější je křížení komunikace 4257 se silnicí 4354. Zde dochází i k nehodám s vážnými zraněními. Jelikož se jedná o komunikace ve vlastnictví kraje, nemůže sama obec zajistit vhodnější dopravní řešení (kruhový objezd). Dalším takovým místem s vysokou nehodovostí je křižovatka v centru Duban. Informace byly převzaty z webové aplikace Policie ČR - na odkazu Nehody v mapě ČR informační systém, který na mapovém podkladu zobrazuje statistické údaje k dopravní nehodovosti.

2. Vnější vztahy a vazby obce

Svazek obcí Prostějov- venkov byl založen v roce 9. 5. 1999. Členy tohoto svazku jsou mimo Vrbátek také obce Bedihošť, Biskupice, Čehovice, Čelčice, Hrubčice, Klenovice na Hané, Klopotovice, Kralice na Hané, Skalka a Výšovice. Svazek je založen za účelem všestranné péče o rozvoj obcí. V minulosti se jí jako stěžejní projekty podařily páteřní cyklostezka Prostějov - Bedihošť- Čehovice - Čelčice - Klenovice na Hané s přípojkou Hrubčice a samostatnou etapou Prostějov - Kralice na Hané. Z kulturní akcí byl nejvýznamnější Hudební festival Haná v letech 2012 a 2013. Šest obcí ze svazku společně opakovaně soutěžily dodávky el. energie a plynu. Významný byl i projekt na pořízení domácích kompostérů, kterého se obec Vrbátky účastnila 70 kusy 900 litrových kompostérů.

3. Vyhodnocení dotazníkového šetření

Výstupy z dotazníkového šetření jsou přílohou tohoto dokumentu. V průběhu měsíce září probíhalo dotazníkové šetření, ve kterém vyjádřili obyvatelé své názory a připomínky k životu v obci. Podařilo se vyhodnotit 130 dotazníků.

84,3 % odpovědí vyjadřovalo názor, že občanům se ve Vrbátkách žije velmi dobře, nebo spíše dobře. Na otázku, "Co se Vám na vaší obci nejvíce líbí?,,", občané nejvíce preferovali - klidný život v obci - byl uveden v 57,5 % odpovědí, z pozitivních stránek dále následoval vzhled obce 35,4 % a dobrá dopravní dostupnost 34,6 % odpovědí. Pozitivně je hodnocena dostupnost MŠ a ZŠ.

Negativně byla hodnocena nevyhovující veřejná doprava. Tento rozpor odpovídá členění obce na tři místní části, přičemž Vrbátky mají zajištěnu dobrou dopravní dostupnost především železniční dopravou. Naopak místní části Dubany a Štětovice jsou dostupné jen autobusovou dopravou a nedostatečně. Negativně jsou také hodnoceny vztahy mezi lidmi 23,6 %, nedostatek či špatná dostupnost obchodů 22,8 % a nezájem lidí o obec 21,1 %.

Nejvíce občanům chyběly služby v oblasti: restaurace či pohostinství, dále dopravní dostupnost do Prostějova a Olomouce, Obchod s potravinami, smíšené zboží, masna apod., holič či kadeřnice, lékárna, obecní policie. Ostatní náměty viz. příloha Dotazník pro obyvatele obce Vrbátky.

Při hodnocení obce jsou občané spokojeni s bydlením, rozvojem obce, péčí o prostředí obce a informovaností o dění, kulturním a společenským životem, dále pak se zdravotnictvím. Přes 60 % odpovědí uvádí, že informace o obci sledují občané na webových stránkách. 50,8 % respondentů je ochotno se zapojit a pracovat na rozvoji obce. 53,3 % odpovědí uvádí, že by obec měla zůstat stejně velká.

Tři oblasti, kam mají směřovat finanční prostředky obce:

- Péče o veřejnou zeleň
- Zajištění častějších spojů veřejné dopravy
- Zřízení dalších provozoven obchodu a služeb v obci

Daleko širší spektrum záměrů, kam by měli být směřovány finance obce, vyplynulo z textových odpovědí respondentů viz. příloha Dotazník pro obyvatele obce Vrbátky. Zajímavé jsou např. záměry na zeleň v krajině, rybník, zpřístupnění pozemků polními cestami s výsadbou zeleně a další, které by jistě zpříjemnily život občanům. Dotazník měl sloužit pro sběr názorů na život v obci a námětů na jeho zlepšení od obyvatel a tuto funkci zcela splnil.

4. Východiska pro návrhovou část

SWOT analýza

SWOT analýza je univerzální analytická technika zaměřená na zhodnocení vnitřních a vnějších faktorů ovlivňujících obec. Silné a slabé stránky popisují vnitřní souvislosti v obci, které se dají pomocí navržených opatření změnit. Příležitosti a hrozby popisují jevy, kdy na obec působí vnější vlivy, které nemůžeme ovlivnit, pouze omezit jejich dopad. Pomáhá obci komplexně nahlédnout na vnitřní a vnější prostředí v obci a pomáhá vedení stanovit rizika a pozitivní příležitosti, které může obec maximálně využít. Bude podkladem pro stanovení priorit, cílů, aktivit a opatření.

A. Životní prostředí

I. Silné stránky

- 1) Velmi vysoký podíl nejbonitnějších půd
- 2) Vodní zdroje Dubany
- 3) Chráněné ložiskové území Štětovice
- 4) Historický systém mlýnských náhonů
- 5) Malé zatížení tranzitní dopravou (Štětovice)
- 6) Obnova a výsadba zeleně
- 7) Rekultivované území bývalé skládky Dubany - lesopark
- 8) Rekultivované území bývalé skládky cukrovaru

II. Slabé stránky

- 1) Zastavitelné plochy na nejbonitnějších půdách
- 2) Nízká ekologická stabilita, absence zeleně, vysoká prašnost
- 3) Špatný chemický stav povrchových i pozemních vod
- 4) Fotovoltaické elektrárny ve volné krajině a na půdách I. st. ochrany ZPF
- 5) Záplavové území Blaty
- 6) Zatížení tranzitní dopravou nákladních aut (Prostějov - Vrbátky - Olomouc)
- 7) Bývalá skládka zemědělského družstva Štětovice (nereg.)
- 8) Nenavazující ÚSES
- 9) Chybějící RBK mezi Kralicemi a Hrdibořicemi

III. Příležitosti

- 1) Výsadba krajinné izolační zeleně, prvků ÚSES, zakládání vodních ploch
- 2) Návrh a realizace protipovodňových opatření

IV. Hrozby

- 1) Ohrožení jímacího území Dubany oblastí kontaminace spodních vod na území Hablova (Olšany)
- 2) Riziko vzniku větrné a vodní eroze
- 3) Nárůst povinností ze strany legislativy

B. Hospodářský rozvoj

I. Silné stránky

- 1) Blízkost napojení na R/46, zastávka železnice Nezamyslice - Olomouc
- 2) Významný zaměstnavatel - cukrovar Vrbátky
- 3) Kompletní technická infrastruktura obce
- 4) Dobrý stav místních komunikací
- 5) Pěší propojení (chodníky) mezi místními částmi

- 6) Zpevněné polní letiště
 - 7) Fotovoltaické elektrárny
 - II. Slabé stránky
 - 1) Nehodové místo křižovatka III/4354 a III/4357 (Vrbátky)
 - 2) Nehodové místo napojení III/5707 na III/4353 (Dubany)
 - 3) Brownfield - areál bývalého hovězího kombinátu
 - 4) Modernizace železniční tratě Nezamyslice - Olomouc (VPS ze ZÚR č. D53)
 - 5) Kvalita ovzduší, lokální znečištění z topenišť
 - 6) Chybějící tělocvična u ZŠ ve Vrbátkách, děti chodí cvičit do Duban
 - III. Příležitosti
 - 1) Výstavba cyklostezky Vrbátky - Prostějov
 - 2) Možné zahájení těžby štěrkopísků.
 - 3) Volnočasové aktivity v biocentru Na Dvorském
 - IV. Hrozby
 - 1) Hospodářská krize
- C. Soudržnost obyvatele v území**
- I. Silné stránky
 - 1) Odpovídající základní občanská vybavenost
 - 2) Organizované společenské vyžití
 - 3) Kulturní krajinná oblast Centrální Haná
 - 4) Zachovalé historické návesní struktury ve všech místních částech
 - 5) Dlouhodobý nárůst počtu obyvatel, příznivá demografická struktura
 - 6) Blízkost a dobrá dostupnost Prostějova a Olomouce
 - 7) Domov s pečovatelskou službou
 - II. Slabé stránky
 - 1) Střet zastavitelných ploch a záplavového území Blaty
 - 2) Minimální turisticko-rekreační potenciál
 - 3) Disproporce v rozmístění občanské vybavenosti v jednotlivých místních částech
 - III. Příležitosti
 - 1) Obnova poutní cesty Štětovice - Dub (navrhnu trasování, doplnit alejí, koordinovat návaznost na hranicích s Hrdibořicemi)
 - 2) Obnova historických polních cest, zatravnění, doplnění výsadbou dřevin
 - 3) Vybudování biocentra Na Dvorských
 - IV. Hrozby
 - 1) Rušení pošt.

Z ÚAP Prostějov 2014 vyplývá několik problémů k řešení:

- Dodržovat ochranu zemědělského půdního fondu - vyhodnotit aktuální potřebu zástavby ploch případně minimalizovat zábor orné půdy.
- Zvýšit ekologickou stabilitu krajiny - dopracovat návrh fragmentace krajinnou zelení ÚSES.
- Koordinovat návaznost ÚSES s okolními územními plány Prostějova a Držovic.
- Doplnit chybějící část regionálního biokoridoru v katastru Štětovice, mezi Hrdibořicemi a Kralicemi.

- Fotovoltaickou elektrárnu pohledově odclonit zelení, po uplynutí životnosti elektrárny navrhnout návrat půdy do zemědělských ploch.
- Stará skládka - prověřit její aktuální stav, navrhnout rekultivaci, případně přestavbu plochy.

Shrnutí SWOT analýzy

Velice pozitivní je v obci stav technické infrastruktury, odpovídající vybavenost a zázemí silných zaměstnavatelů. Má příznivou věkovou strukturu s vysokým podílem dětí. Také krátká dostupnost dvou velkých měst má příznivý vliv na rozvoj obce. Občané zde vyvíjejí bohatou spolkovou činnost. Na tyto a další vlivy z analýzy reaguje obyvatelstvo tím, že v obci chce žít, což dokazuje stabilní růst počtu obyvatel a příznivá věková struktura. Dům s pečovatelskou službou a práce terénního pracovníka umožňuje soužití různých věkových i sociálních skupin. Slabou stránkou je především oblast životního prostředí, kdy je v krajině málo zeleně, která by mohla eliminovat větrnou erozi a zlepšit vzhled krajiny. Dále neuspokojivá kvalita povrchových vod a možné znečištění podzemních vod, které je třeba dále sledovat. Znečištění ovzduší nejen v období topné sezóny, kdy spoluobčané používají nevhodné palivo, má také negativní vliv na zdraví obyvatel. Současné nevyhovující dopravní řešení především křižovatky silnic III/4354 a III/4357 ve Vrbátkách vede k velké nehodovosti.

B. Návrhová část

5. Vize obce Vrbátky do roku 2022

Vrbátky budou i nadále obcí se zachovanou venkovskou zástavbou v centrech místních částí, s dobrou dostupností do správních center, sloužící především pro spokojený život obyvatel.

V následujícím období si klade za cíl zlepšit ekologickou stabilitu krajiny, zajistit lepší podmínky pro život obyvatel i podnikatelských aktivit. Dosáhnout vyšší bezpečnosti v oblasti dopravy. Nadále bude kladen důraz na podporu spolkových, volnočasových a kulturních aktivit a rozvoj aktivní občanské společnosti.

6. Opatření

Opatření 1	Rozvoj infrastruktury	Priorita
A1.1	Výměna světel veřejného osvětlení za LED	1
A1.2	Vybudování cyklostezky propojující Štětovice a Vrbátky kolem cukrovaru, včetně osvětlení	2
A1.3	Místní účelová komunikace ve Vrbátkách za školou	3
A1.4	Dokončení bezbariérových úprav chodníků	4
A1.5	Kruhový objezd - řešení nebezpečné křižovatky ve Vrbátkách	10
A1.6	Vybudování cyklostezky do Prostějova podél trati	12
A1.7	Zpřístupnění zemědělských pozemků zatravněnými polními	17
A1.8	Vybudování cyklostezky z Vrbátek i Duban k rybníku	18
A1.9	Příprava pozemků pro výstavbu RD	19

Opatření 2	Rozvoj občanského vybavení a služeb v obci	Priorita
A2.1	Zateplení budovy obecního úřadu	5
A2.2	Vybudování sportovní haly u ZŠ Vrbátky s přístupovou cestou	11
A2.3	Vybudování obecních sociálních bytů - půdní vestavba na školícím centru	9
A2.4	Odkoupení a oprava fary v Dubanech - vybudování komunitního centra s výstavní expozicí a knihovnou	13
A2.5	Vybudování fotbalového hřiště a šaten v lesoparku u trati	14
A2.6	Skate park	16
A2.7	Vybudování kolumbária na hřbitově	20

Opatření 3	Péče o životní prostředí	Priorita
A3.1	Zkrášlení obce vybudování záhonů trvalek a letniček	6
A3.2	Výsadba zeleně podél polní cest	7
A3.3	Vybudování biocentra Na Dvorských	8
A3.4	Výstavba mokřadu ve Štětovicích	15

Karty projektů

A1.1	Výměna světel veřejného osvětlení za LED
Termín	2016
Náklady	2,4 mil Kč
Nositel	obec
Popis	Dojde k výměně stávajících svítidel za úspornější typu LED. Rozsah akce - celá zbývajících obec bude řešena v případě získání dotace, jinak místní část Dubany z vlastních zdrojů obce do částky 800 000 Kč.
Projekt	není
Územní plán	V souladu s ÚPD
Stavební povolení či jiné řízení St. úřadu	Postačí ohlášení, které v současné době vyřizujeme
Aktivity	1. Projektová dokumentace s energetickým auditem se zpracovává
Financování	vlastní zdroje, Ministerstvo průmyslu a obchodu

A1.2	Vybudování cyklostezky propojující Štětovice a Vrbátky kolem cukrovaru, včetně osvětlení
Termín	2016
Náklady	1,5 mil Kč
Nositel	obec
Popis	Stávající účelová komunikace bude zpevněna asfaltovým kobercem o šíři 1,8. Chodník pro pěší bude sloužit i k provozu cyklistů. Původní sloupy veřejného osvětlení budou zachovány. Nově bude provedena kabeláž a montáž LED svítidel. Výsadba stromořadí a osetí travním semenem.

Projekt	připraven
Územní plán	V souladu s ÚP
Stavební povolení či jiné řízení St. úřadu	Postačí ohlášení, které v současné době vyřizujeme
Aktivita	1. Projekt se zpracovává 2. Stavební řízení - ohlášení 3. Realizace
Financování	vlastní zdroje

A1.3	Místní účelová komunikace za školou ve Vrbátkách
Termín	2016
Náklady	1,6 mil. Kč
Nositel	obec
Popis	Dojde k úpravě stávající místní komunikace v obci Vrbátky v lokalitě za školou. Z nebezpečného povrchu bude vytvořen asfaltový povrch o šíři 3,5 - 3 m. Součástí projektu bude vybudování kanalizačních přípojek k plánovanému objektu sportovní haly.
Projekt	Není připraven
Územní plán	Je v souladu s ÚPD
Stavební povolení či jiné řízení St. úřadu	Postačí ohlášení, které v současné době vyřizujeme
Aktivita	1. Projekt se zpracovává 2. Stavební řízení - ohlášení 3. Realizace
Financování	vlastní zdroje obce

A1.4	Dokončení bezbariérových úprav chodníků
Termín	2016 - 2017
Náklady	0,7 mil. Kč
Nositel	obec
Popis	Dojde k úpravě stávající chodníků v obci Štětovice a vybudování nového chodníku k zástavbě směrem na Prostějov.
Projekt	Není
Územní plán	Je v souladu s ÚPD
Stavební povolení či jiné řízení St. úřadu	Není
Aktivita	1. Projekt 2. Stavební povolení, na Štětovice není třeba řízení Stavebního úřadu 3. Realizace
Financování	vlastní zdroje obce

A1.5	Kruhový objezd - řešení nebezpečné křižovatky ve Vrbátkách
Termín	2017
Náklady	neurčena

Nositel	kraj
Popis	Obec bude vyjednávat s Olomouckým krajem na bezpečnějším křížení komunikací III/4257 a silnicí III/4354 ve Vrbátkách
Projekt	není
Územní plán	Řešení dosud není zaneseno v ÚPD
Stavební povolení či jiné řízení St. úřadu	Není
Aktivita	2016 dojde ke zpracování projektové dokumentace
Financování	OL kraj, SFDI, IROP

A1.6	Vybudování cyklostezky do Prostějova podél trati
Termín	2018
Náklady	10 mil. Kč
Nositel	obec
Popis	Dojde k propojení Vrbátek a Prostějova cyklostezkou vedenou podél železniční trati.
Projekt	Není
Územní plán	Soulad s ÚPD je, třeba vynětí ze ZPF
Stavební povolení či jiné řízení St. úřadu	Není
Aktivita	1. Vyjednání možnosti výstavby na pozemcích ve vlastnictví státu - zatupuje SŽDC 2. Projednání návaznosti na cyklostezku na město Prostějov 3. Vypracování Studie na trasování a vytýčení dotčených pozemků a určení vlastnických práv 4. Technická dokumentace pro stavební povolení 5. Stavební povolení 6. Žádost o podporu - dotace 7. Realizace
Financování	SCLLD - dotace MAS, SFDI, IROP, vlastní zdroje obce

A1.7	Zpřístupnění zemědělských pozemků zatravněnými polními cestami
Termín	2017-2020
Náklady	2,5 mil. Kč
Nositel	obec
Popis	Bude se jednat o postupné vybudování polních cest, které umožní zpřístupnit stávající pozemky soukromých vlastníků tak, aby nedocházelo ke střetu zájmů se Zemědělským družstvem VRBÁTKY. Z Duban od farmy směr na konec družstevního letiště. Ve Štětovicích u sloupů VT - Sloupová cesta.
Projekt	Existuje studie revitalizace povodí řeky Blata. Zahrnuje všechny katastrální území obce.
Územní plán	Je v souladu s ÚPD
Stavební povolení či	Není

jiné řízení St. úřadu	
Aktivita	
Financování	SFDI, IROP, vlastní zdroje obce

A1.8	Vybudování cyklostezky z Vrbátek k rybníku směr Blatec
Termín	2017
Náklady	5 mil. Kč
Nositel	obec
Popis	Jedná se o cyklostezku,
Projekt	Projekt připraven
Územní plán	Je v souladu s ÚPD
Stavební povolení či jiné řízení St. úřadu	
Aktivita	
Financování	SCLLD - dotace MAS, SFDI, IROP, vlastní zdroje obce

A1.9	Příprava pozemků pro výstavbu RD
Termín	2019-2021
Náklady	40 mil. Kč
Nositel	obec
Popis	Dojde k vytyčení stavebních parcel v lokalitě Vrbátky - naproti sídlišť na orné půdě, dále ke kompletnímu zasilování vodovodem, kanalizací, vybudování el. sítí a plynofikování. V lokalitě budou vybudovány komunikace, chodníky i parkovací místa.
Projekt	Není
Územní plán	Je zanesena v ÚPD
Stavební povolení či jiné řízení St. úřadu	Není zajištěno
Aktivita	1. Zajistit převod práv pozemků do vlastnictví obce 2. Připravit projektovou dokumentaci včetně stavebního povolení 3. Zajistit vynětí ze ZPF 4. Zpracování žádosti o dotace či jiné formy financování 5. Realizace, kolaudace
Financování	SFDI, MMR, vlastní zdroje obce

A2.1.	Zateplení budovy obecního úřadu
Termín	2016
Náklady	1 mil. Kč
Nositel	obec
Popis	Jako opatření ke snížení provozních nákladů bylo přistoupeno k zateplení obecního úřadu. Zateplení se bude týkat čelní a vnitřní fasády budovy včetně štítů a střešních konstrukcí.
Projekt	Projekt připraven
Územní plán	nerelevantní

Stavební povolení či jiné řízení St. úřadu	nerelevantní
Aktivity	1. Projekt je připraven 2. Stavební řízení - již mají vyjádření Stavebního úřadu, že projekt nepodléhá stavebnímu povolení ani jinému řízení stavebního úřadu 3. Získání doplňkového zdroje financování - žádost na OPŽP 4. Realizace
Financování	OPŽP, vlastní zdroje obce

A2.2.	Vybudování sportovní haly Vrbátky
Termín	2017-2018
Náklady	35 mil. Kč
Nositel	obec
Popis	Bude vybudována chybějící budova sportovní ve Vrbátkách. V současné době sportovci chodí do sokolovny v Dubanech, která má nedostatečnou kapacitu i rozměry (10x20m) pro obec naší velikosti. Vnější rozměr nové budovy bude 40 x 20 m - půdorysně. Budova bude odpovídat parametrům pro florbal, volejbal, basketbal, fotbal, tenis.
Projekt	Projekt připraven
Územní plán	Je v souladu s ÚPD
Stavební povolení či jiné řízení St. úřadu	Je vydáno stavební povolení
Aktivity	1. Projekt a stavební povolení 2. Získání doplňkového zdroje financování 3. Realizace
Financování	vlastní zdroje obce, MŠMT

A2.3	Vybudování obecních sociálních bytů - půdní vestavba na školícím centru
Termín	2016-2017
Náklady	3 mil. Kč
Popis	Na stávající budově školícího střediska dojde k půdní vestavbě 4 sociálních bytů.
Projekt	Připravujeme
Územní plán	Budova je určena pro kombinované využití občanské vybavenosti a bydlení. V souladu s ÚPD.
Stavební povolení či jiné řízení St. úřadu	není
Aktivity	1. Projekt a stavební povolení 2. Získání doplňkového zdroje financování 3. Realizace
Financování	IROP, vlastní zdroje

A2.4	Odkoupení a oprava fary v Dubanech - vybudování komunitního centra s výstavní expozicí a knihovnou
Termín	2018
Náklady	15 mil. Kč

Popis	Stávající budova nevyužívané fary bude odkoupena a přestavěna na komunitní centrum, knihovnu, muzeum. Jedná se o zapsanou kulturní památku.
Projekt	Je zpracována stavebně architektonická studie.
Územní plán	Je v souladu s ÚPD - objekt občanské vybavenosti
Stavební povolení či jiní řízení St. úřadu	není
Aktivita	1. Projekt a stavební povolení 2. Získání doplňkového zdroje financování 3. Realizace
Financování	IROP, OL kraj, vlastní zdroje

A2.5	Vybudování fotbalového hřiště a šaten v lesoparku u trati
Termín	2019
Náklady	7 mil. Kč + náklady na případné vynětí z ZPF
Popis	Za plánovanou lokalitou pro novou výstavbu RD naproti stávajícího sídliště ve Vrbátce - dojde k vybudování fotbalového hřiště se zázemím pro šatny.
Projekt	Není
Územní plán	Je v souladu s ÚPD.
Stavební povolení či jiní řízení St. úřadu	Není
Aktivita	1. Projekt a stavební povolení 2. Získání doplňkového zdroje financování 3. Realizace
Financování	IROP, OL kraj

A2.6	Skate park
Termín	2021
Náklady	3 mil. Kč
Popis	Ve Vrbátkách v lokalitě vedle žel. trati bude vybudováno včetně zpevněné plochy
Projekt	Není
Územní plán	Není v souladu s ÚPD
Stavební povolení či jiní řízení St. úřadu	Není
Aktivita	1. Projekt a stavební povolení 2. Získání doplňkového zdroje financování 3. Realizace
Financování	Vlastní zdroje

A2.7	Vybudování kolumbária na hřbitově
Termín	2021
Náklady	1,5 mil. Kč
Popis	V Dubanech v zadním prostoru stávajícího hřbitova bude nově zbudováno kolumbárium na pronajatých pozemcích od Římskokatolické církve.
Projekt	Není

Územní plán	Není v souladu s ÚPD
Stavební povolení či jiní řízení St. úřadu	Není
Aktivity	1. Projekt a stavební povolení 2. Realizace
Financování	Vlastní zdroje

A3.1.	Zkrášlení obce vybudování záhonů trvalek a letniček
Termín	2016, 2017
Náklady	0,5 mil. Kč
Popis	V centru obce dojde k vybudování a osázení trvalkových a letničkových záhonů.
Projekt	Není
Územní plán	Nerelevantní
Stavební povolení či jiní řízení St. úřadu	Nerelevantní
Aktivity	1. Návrh výsadeb 2. Realizace výsadeb
Financování	Vlastní zdroje

A3.2	Výsadba zeleně podél polní cest
Termín	2018
Náklady	2 mil. Kč
Popis	V rámci Studie proveditelnosti revitalizace Blaty a jejího povodí v katastrech obcí Vrbátky, Štětovice a Dubany došlo k navržení vybudování polních cest včetně doprovodné zeleně. Výsadby budou prováděny postupně v návaznosti na polní cesty.
Projekt	Studie proveditelnosti revitalizace Blaty a jejího povodí v katastrech obcí Vrbátky, Štětovice a Dubany
Územní plán	Částečně v souladu s ÚPD
Stavební povolení či jiní řízení St. úřadu	Není
Aktivity	1. Návrh výsadeb 2. Získání doplňkového zdroje financování 3. Realizace výsadeb
Financování	Vlastní zdroje, OPŽP

A3.3	Vybudování biocentra Na Dvorských
Termín	2016, 2017
Náklady	30 mil. Kč bez přístupových komunikací
Popis	Projekt vychází ze Studie proveditelnosti revitalizace Blaty a jejího povodí v katastrech obcí Vrbátky, Štětovice a Dubany. V rámci realizace dojde k revitalizaci říčky Blata v délce cca 300 m, vybudování tůní, vybudování rybníka 2,5 ha s litorálem 0,5 ha, půdních vyvýšení pro přežití drobných živočichů při

	vyšších hladinách a ochranu obce a doprovodných výsadeb původních druhů zeleně.
Projekt	Je zpracována stavební dokumentace pro územní rozhodnutí, zpracovává se dokumentace pro stavební povolení a provedení stavby. Projekt vychází ze Studie proveditelnosti revitalizace Blaty a jejího povodí v katastrech obcí Vrbátky, Štětovice a Dubany
Územní plán	Je v souladu s ÚPD
Stavební povolení či jiní řízení St. úřadu	Zpracovává se
Aktivity	1. Studie - je zpracována 2. Stavební dokumentace pro územní řízení - je zpracována 3. Stavební dokumentace pro stavební povolení a provedení stavby - zpracovává se 4. Stavební povolení 5. Získání doplňkového zdroje financování - žádost na OPŽP 6. Realizace
Financování	OPŽP, Vlastní zdroje

A3.4	Výstavba mokřadu ve Štětovicích
Termín	2019
Náklady	2 mil. Kč
Popis	V oblasti pod ČOV dojde k revitalizaci stávajících zamokřených ploch na mokřad, spojené s výsadbou původní zeleně
Projekt	Projekt vychází ze Studie proveditelnosti revitalizace Blaty a jejího povodí v katastrech obcí Vrbátky, Štětovice a Dubany
Územní plán	Je v souladu s ÚPD
Stavební povolení či jiní řízení St. úřadu	Není
Aktivity	1. Stavební dokumentace pro stavební povolení a provedení stavby - zpracovává se 2. Směna pozemků s vlastníky 3. Stavební povolení 4. Získání doplňkového zdroje financování - žádost na OPŽP 5. Realizace
Financování	SFŽP, Vlastní zdroje

7. Akční plán

Akční plán počítá s rozdělením záměrů projektů do jednotlivých let. Měl by být reálný především v souladu s finančními možnostmi obce. Vzhledem k tomu, že má obec bohaté zkušenosti s čerpáním Evropských i jiných dotací, je v akčním plánu počítáno s jejich využitím. Akční plán bude hodnocen každoročně v období tvorby rozpočtu obce.

ROK 2016				
Aktivita	Název	rok	finance v mil.	priorita
A1.1	Výměna světel veřejného osvětlení za LED	2016	2,4	1
A1.2	Vybudování cyklostezky propojující Štětovice a Vrbátky kolem cukrovaru, včetně osvětlení	2016	1,5	2
A1.3	Místní účelová komunikace za školou	2016	1,6	3
A1.4	Dokončení bezbariérových úprav chodníků	2016-2017	0,7	4
A2.1	Zateplení budovy obecního úřadu	2016	1	5
A3.1	Zkrášlení obce vybudování záhonů trvalek a letniček	2016-2017	0,5	6
A2.3	Vybudování obecních sociálních bytů – půdní vestavba na školícím centru	2016-2017	3	9
A3.3	Vybudování biocentra Na Dvorských	2016-2017	10	8
	Celkem mil. Kč		20,7	

ROK 2017				
Aktivita	Název	rok	finance	priorita
A2.3	Vybudování obecních sociálních bytů, půdní vestavba na školícím centru, dokončení	2016-2017	3	9
A1.5	Kruhový objezd - řešení nebezpečné křižovatky ve Vrbátkách	2017	10	10
A2.2	Vybudování sportovní haly Vrbátky	2017-2018	12	11
A3.3	Vybudování biocentra Na Dvorských - dokončení	2016-2017	15	8
A2.4	Odkoupení a oprava fary v Dubanech - vybudování komunitního centra s výstavní expozicí a knihovnou	2017	5	13
A1.8	Vybudování cyklostezky z Vrbátek k rybníku směr Blatec	2017	5	18
	Celkem mil. Kč		47	

ROK 2018				
Aktivita	Název	rok	finance	priorita
A2.2	Vybudování sportovní haly Vrbátky - dobudování	2017-2018	12	11
A3.2	Výsadba zeleně podél polní cest částečně v souladu s ÚPD není nic	2018	2	9
A1.6	Vybudování cyklostezky do Prostějova podél trati	2018	10	12
A2.4	Odkoupení a oprava fary v Dubanech - vybudování komunitního centra s výstavní expozicí a knihovnou	2017	10	13

A1.7	Zpřístupnění zemědělských pozemků zatravněnými polními cestami	2018-2020	1	17
	Celkem mil. Kč		35	

ROK 2019				
Aktivita	Název	rok	finance	priorita
A2.5	Vybudování fotbalového hřiště a šaten v lesoparku u trati	2019	7	14
A3.4	Výsadba mokřadu ve Štětovicích	2019	2	16
A1.7	Zpřístupnění zemědělských pozemků zatravněnými polními cestami	2018-2020	1	17
	Celkem mil. Kč		10	

ROK 2020				
Aktivita	Název	rok	finance	priorita
A1.9	Příprava pozemků pro výstavbu RD	2020-2021	20	19
A1.7	Zpřístupnění zemědělských pozemků zatravněnými polními cestami	2018-2020	0,5	17
	Celkem mil. Kč		20,5	

ROK 2021				
Aktivita	Název	rok	finance	priorita
A1.9	Příprava pozemků pro výstavbu RD	2019-2021	20	19
A2.6	Skate park	2021	3	15
A2.7	Vybudování kolumbária na hřbitově	2021	1,5	20
	Celkem mil. Kč		24,5	

Financování realizace programu rozvoje obce

Základem financování rozvojových aktivit je obecní rozpočet. Předpokládá se u řady aktivit využití dotačních titulů a získání finančních zdrojů z veřejných rozpočtů (kraje, ČR, fondy EU). Program rozvoje obce a jeho součásti tvoří základ pro tvorbu finančního plánu, finančního výhledu ale i rozpočtu obce na následující rok.

Výkonná a kontrolní skupina na základě monitorovací zprávy o průběhu plnění aktivit programu rozvoje obce vypracuje ke konci rozpočtového období návrh rozpočtu na nový rok zahrnující informace o finančních tocích týkajících se aktivit programu rozvoje obce. Výdaje spojené s naplňováním programových cílů budou v rozpočtu označeny. Tak získá obec přehled, jaké prostředky na uskutečnění svých rozvojových priorit vynakládá.

7.1. Podpora realizace programu

V rámci předchozích částí tohoto dokumentu byly vedle obecného směru rozvoje obce stanoveny i konkrétní aktivity směřující k naplnění požadovaných cílů.

Personální zajištění realizace programu rozvoje obce

Prvním krokem směrem k uskutečnění zvolených cílů a priorit je stanovit subjekty a osoby odpovědné nejen za řízení realizace, ale i za výkon a kontrolu plnění jednotlivých aktivit.

Za plnění vize a programových cílů odpovídá starosta

Řídící skupina = Rada obce	
Jméno	Organizace/firma/funkce
Ing. Ivo Zatloukal	Starosta
Ing. Pavel Novotný	Místostarosta
Ing. Petr Růčka	Člen rady
Ing. Martin Šálek	Člen rady
MUDr. Miroslava Burešová	Člen rady

Úkolem řídicí skupiny, kterou je rada obce, bude především na základě podkladů od výkonné a kontrolní skupiny usměrňovat realizaci programu rozvoje obce - iniciovat realizaci rozvojových opatření a aktivit, vyhledávání a zajišťování zdrojů jejich financování, projednání podnětů vztahujících se k realizaci opatření a aktivit, schvalování zpráv o realizaci, projednávání změn, aktualizací a revizí dokumentu, delegování jednotlivých činností a pravomocí na odpovědné osoby aj.

Zástupci řídicí skupiny se budou scházet minimálně jednou ročně, a to v období přípravy rozpočtu na následující rok. Starosta bude iniciátorem setkání řídicí skupiny. Rovněž zajistí včasné doručení podkladů k jednání všem členům. Na internetových stránkách obce budou zveřejněny:

- informace o konání setkání řídicí skupiny, stejně jako výsledky jednání (především schválené znění zpráv o průběhu realizace programu rozvoje obce a aktuální verze tohoto dokumentu),
- členové výkonné a kontrolní skupiny,
- plnění aktivit v rámci jednotlivých opatření a dílčí úkoly spojené s plánováním projektů zajistí pracovníci obecního úřadu.

Výkonná skupina		
Jméno	Funkce	Činnosti spojené s realizací PRO
Ing. Ivo Zatloukal	Starosta	Koordinace všech činností
Kamila Dvořáková	Ekonomka	Finanční podklady
Světlana Slezáková	administrativa	Administrativní záležitosti

Výkonná skupina zabezpečí veškeré činnosti potřebné k realizaci programu rozvoje obce. Především svolává schůzky řídicí skupiny, připravuje podklady aj., dále eviduje podněty vztahující se k doplnění programu rozvoje obce, zveřejňuje aktuální informace a dokumenty na

webových stránkách obce. Zabezpečuje činnosti spojené s realizací jednotlivých rozvojových aktivit.

Činnost výkonné skupiny bude průběžně monitorovat kontrolní výbor v rámci jeho běžných schůzek. Podklady pro jednání kontrolního výboru ve věcech realizace tohoto programu rozvoje obce zajistí starosta obce.

Monitoring plnění programu rozvoje obce

Jednou ročně bude zpracována zpráva o průběhu realizace programu rozvoje obce v návaznosti na sestavení ročního rozpočtu obce, která bude projednána výkonnou, kontrolní a řídicí skupinou. Součástí této zprávy bude přehled o aktivitách realizovaných v uplynulém roce, přehled o plnění ukazatelů, zdůvodnění odchylek od plánovaného průběhu realizace a případné návrhy změn samotného dokumentu. Pokud skupina shledá důvod k aktualizaci dokumentu, navrhne jeho doplnění a předá jej ke schválení zastupitelstvu obce.

V roce 2022 bude zpracováno komplexní zhodnocení programu rozvoje obce, které se stane východiskem pro zpracování návazného rozvojového dokumentu.

Aktualizace programu rozvoje obce

Program rozvoje obce bude průběžně revidován v návaznosti na průběh realizace jeho dílčích částí. Důvodem k aktualizaci programů může být závažná změna vnějších podmínek, naplnění části programu či potřeba stanovení nových cílů. Aktualizace celého dokumentu proběhne nejpozději v roce 2022 formou zpracování návazného dokumentu.

Změny programu rozvoje obce budou prováděny přímo do dokumentu. Výsledkem bude dokument s označením data, ke kterému se vztahuje. Dokument bude v úvodu obsahovat seznam revizí.

Aktualizace programu rozvoje obce a jeho změny budou schváleny zastupitelstvem obce. Aktuální verze dokumentu bude zveřejněna na internetových stránkách obce.

8. Zdroje informací

CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY. *RIS: Regionální informační servis* [online]. [cit. 2015-09-21]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs>

(<http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce>)

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Český statistický úřad* [online]. 19.08.2015 [cit. 2015-09-21]. Dostupné z: <https://www.czso.cz>

POVODÍ MORAVY. *Průvodní list útvaru povrchových vod Plánu oblasti Povodí Moravy 2010-2015* [online]. 4 s. [cit. 2015-09-21]. Dostupné z: http://www.pmo.cz/pop/2009/Morava/End/inf_listy/prilohy/100.pdf

VELEBA, Petr Ing. a Mgr. Vojtěch MUSIL. DEKONTA A.S. *Doprůzkum znečištění okolí obce Olšany a ověření vhodných sanačních technologií: Aktualizovaná riziková analýza* [online]. 2012, 68 s. [cit. 2015-09-21]. Dostupné z: http://www.olsanyupv.cz/obecni-urad/dokumenty/doc_download/223-aktualizovana-rizikova-analyza

SVAZ PRO INTEGROVANÉ SYSTÉMY PĚSTOVÁNÍ OVOCE. *Klimatické regiony ČR (dle Quitt, 1971)* [online]. [cit. 2015-09-21]. Dostupné z: <http://www.ovocnarska-unie.cz/sispo/?str=klima-mapa>

ČESKÝ HYDROMETEOROLOGICKÝ ÚSTAV. *Český hydrometeorologický ústav* [online]. [cit. 2015-09-21]. Dostupné z: <http://portal.chmi.cz>

Detail objektu podzemních vod Hablov. ČESKÝ HYDROMETEOROLOGICKÝ ÚSTAV. *Český hydrometeorologický ústav* [online]. 16.9.2015 [cit. 2015-09-17]. Dostupné z: http://hydro.chmi.cz/hpps/hpps_pzv_detail.php?seq=32800

KOALICE PRO ŘEKY, Z.S. *Studie proveditelnosti revitalizace Blatý a jejího povodí v katastrech obcí Vrbátky, Štětovice a Dubany*. Vrbátky, 2014.

Sjezd rodáků Duban, Vrbátek a Štětovic 2007, Vrbátky, Obecní úřad Vrbátky, 2007.

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV. *MonumNet* [online]. Praha, 2003, 2015 [cit. 2015-09-22]. Dostupné z: <http://monumnet.npu.cz/monumnet.php>

<http://monumnet.npu.cz/pamfond/hledani.php>

Sčítání lidu domů a bytů 2011 [online]. Český statistický úřad, 2011, 13.1.2015 [cit. 2015-09-22]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/sldb>

Veřejná databáze [online]. Český statistický úřad [cit. 2015-09-22]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/>

VII. Oblasti s překročením imisních limitů. *Český hydrometeorologický ústav: Grafická ročenka 2013* [online]. Český hydrometeorologický ústav, 2014 [cit. 2015-09-22]. Dostupné z: http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/grafroc/13groc/gr13cz/VII_OZKO_CZ.html